

verdier i hverdagen efterskolerne

En international profil

– gør det en forskel på den lange bane?

Joakim Philipsen
Skals Efterskole

Version 1.2

Indholdsfortegnelse

Indhold	Side
Indholdsfortegnelse	3
Tabeller	4
Indledning	6
Projektansvarlig	8
Om efterskolen	9
Om projektet	10
Fakta om projektet	10
Terminologi	10
Kapitel 1 – Hovedkonklusioner	12
Kapitel 2 – Om datamaterialet	14
Spørgeskemaundersøgelsen	14
Interviews	15
Spørgeskema dataoversigt	15
Kapitel 3 – En international profil – gør det en forskel på den lange bane?	18
Valg af efterskole?	18
Hvad fik du ud af arbejdet med den internationale dimension?	23
Hvad virkede bedst?	25
Udvekslingsrejserne	27
Udbytte af arbejdet med den internationale dimension	29
Blev du "klædt på"	32
Hvad har du lavet efter efterskoleopholdet?	33
Hvad laver du i dag?	35
Har den internationale dimension gjort en forskel for dig?	39
Hvad har haft størst betydning	41
Kapitel 4 – Diskussion	43
Anvendt litteratur	46
Bilag	47

Tabeller

Tabel nr.	Titel	Side
Tabel 1	Deltagere fordelt på efterskoler	16
Tabel 2	Deltagere fordelt på årgange	16
Tabel 3	Deltagere fordelt på køn	17
Tabel 4	Deltagere fordelt på årstal, "hvornår gik du på efterskole?"	17
Tabel 5	Valg af efterskole	18
Tabel 6	Hvorfor netop denne efterskole?	19
Tabel 7	Internationale og dit valg af SE som efterskole?	21
Tabel 8	Den internationale dimension er en vigtig del af SE's profil	22
Tabel 9	Hvad fik du ud af det, internationale?	23
Tabel 10	Hvad virkede bedst?	25
Tabel 11	Udvekslingsrejserne	27
Tabel 12	International viden, personlig udvikling og handlekomp.	29
Tabel 13	Udbytte sammenligning efterskole og folkeskole	30
Tabel 14	Er du blevet "klædt på"?	32
Tabel 15	Hvad har du lavet efter efterskolen?	33
Tabel 16	Mobilitets sammenligning	34
Tabel 17	Hvad laver du i dag?	35

Tabel nr.	Titel	Side
Tabel 18	Hvad studerer du lige nu?	36
Tabel 19	Hvad arbejder du med lige nu?	37
Tabel 20	Studerer eller arbejder du internationalt lige nu?	38
Tabel 21	Har du studeret eller arbejdet i udlandet efter efterskolen?	38
Tabel 22	Den internationale dimension – gør det en forskel?	39
Tabel 23	Hvad har haft størst betydning – mig eller efterskolen	41

Indledning

”En international profil – gør det en forskel på den lange bane?” med denne projekttitel håber jeg, at kunne yde et bidrag til styrkelse og dokumentation af efterskolernes virke samt efterskolens betydning.

Jeg kan huske, at da jeg kørte hjem efter den sidste dag på efterskolen, sad jeg og lavede en masse planer om at spare penge op, så jeg kunne komme ud og rejse rundt i verden. Det var helt sikkert ikke noget jeg havde tænkt på før jeg kom på efterskole.

(tidl. efterskole elev)

Flere efterskoler har igennem mere end et årti profileret sig via en international profil. Vi formoder, at en del eleverne (og lærere) vælger disse efterskole pga. den internationale profil. Igennem et efterskole år på en af disse efterskoler er den internationale dimension en betydelig del af det man gør. Men gør det en forskel for de unge, i deres senere voksenliv? Hvilke valg foretog unge i årene efter deres efterskoleophold og efter endt ungdomsuddannelse? Valgte de internationalt? Studieophold i udlandet? Aktivt frivilligt internationalt arbejde og medborgerskab? Arbejde i internationale virksomheder? En international karriere? Hvad valgte de?

Hvordan vurderer den voksne tidligere efterskoleelev betydningen af dennes efterskoleophold på en efterskole med en international profil? Hvordan vurderes betydningen af efterskolens internationale profil i et global dannelses – og kompetence perspektiv?

Fokusgruppen har været unge voksne som er i gang med deres afsluttende uddannelse eller har færdiggjort deres primære uddannelse. Fokusgruppen er tidligere efterskoleelever som gik på efterskole i perioden 1999 – 2005.

Projektet har haft følgende mål:

- 1) At undersøge om de unge, som har gået på en efterskole med en international profil, i dag, er internationalt orienterede i særlig grad - i dag.
- 2) At undersøge de unges udbytte af arbejdet med den internationale dimension.
- 3) At undersøge betydningen af efterskolens værdier, holdninger og profil på den lange bane.

Projektet har almen interesse for efterskolerne. Det har det, fordi projektets mål har været at afsøge elevers valg og veje efter efterskolen og specielt efter endt ungdomsuddannelse. Jeg forventer, at projektets undersøgelse og resultater kan overføres til andre lignende efterskoler. Jeg forventer, at den internationale dimension tema kan overføres på andre profilefterskoler og skoler.

Projektansvarlig

Joakim Philipsen
Efterskolelærer og international koordinator

Skals Efterskole
Kærvej 11
8832 Skals
+45 8669 5011 283
jp@skals-efterskole.dk

Efterskoleforeningen
Farvergade 27, opg. H. 2. sal
1463 København K.

Om efterskolen

Efterskolen indskrives sig meget tidligt i skolehistorien, da Christen Kold og N.F.S. Grundtvig allerede i 1800 tallet markerede sig med deres tanker om skole og dannelse. De var enige om, at skolen skulle være mere end blot en kundskabsskole, og på flere måder talte de med fælles røst. De var dog uenige om, hvor tidligt i tilværelsen de unge mennesker havde størst gavn af at modtage skoling af deres åndsevner. Kold holdt på vigtigheden af, at de unge mennesker kom i skole efter deres konfirmation, mens Grundtvig mente, at det skulle vente, til de var fyldt 18 år. Forskellen i disse synspunkter giver en historisk forklaring på, at efterskolen er for aldersgruppen 14 - 18 år, mens Grundtvigs folkehøjskole henvender sig til de ældre. Når mange efterskoler i dag fremhæver, at de trods dette har en grundtvigsk tilknytning, skyldes det, at Grundtvig var meget teoretisk funderet og beskrev sine ideer og tanker i en omfangsrig produktion af skrifter og salmer. Kold var derimod først og fremmest praktiker og efterlod sig kun to bøger.

Der er i 2010 ca. 260 efterskoler, og mange markerer sig i dag med at have en særlig profil indenfor idræt, musik, det internationale etc. De fleste efterskoler har fortsat et alment tilbud for alle, men enkelte efterskoler henvender sig specielt til eliteidrætsudøvere, der konkurrerer på højt plan. Andre efterskoler har specialiseret sig yderligere indenfor eksempelvis rollespil, golf, design, skak etc. Endelig er der en række efterskoler, der er opstået med et særligt tilbud til elever med specifikke vanskeligheder (f.eks. ordblindhed), og andre har etableret tilbud for elever med generelle vanskeligheder og sent udviklede elever.

Efterskolernes hovedsigte er: "folkelig oplysning, livsoplysning og demokratisk dannelse". Den enkelte skole skal i sin indholdsplan beskrive, hvorledes skolens undervisning og samvær opfylder lovens hovedsigte. Indholdsplanen skal kunne findes på skolens hjemmeside. Efterskolernes forskellighed fremgår af værdigrundlaget. Alle efterskoler skal leve op til lovens krav om hovedsigtet, men herefter ophører enhver lighed mellem skolerne. Loven rejser således krav om, at en efterskole skal have et selvvalgt værdigrundlag. Dette forhold skal forklares i, at enhver fri skole er etableret på en særlig pædagogisk idé eller livsholdning, og denne holdning skal beskrives i skolens værdigrundlag.

Med de frie grundskoler er der netop skabt mulighed for, at en folkelig bevægelse i forening kan etablere en skole, der er baseret på en bestemt holdning. Således er der efterskoler, der har tilknytning til spejderbevægelsen, DGI, Indre Mission, arbejderbevægelsen etc. Mange efterskoler er dog uafhængige af foreninger, og mens nogle af dem er bredt funderet på Grundtvig eller et folkekirkeligt grundlag, så er andre skoler alene funderede på værdier som: medbestemmelse eller tolerance. Skolens pædagogik og praksis vil naturligvis altid have en klar reference til dens selvvalgte værdigrundlag.

Efterskolerne har oplevet stor fremgang i de sidste 25 år, og selv om skoleformen aldrig har haft en større folkelig opbakning end netop nu i 2010.

Om projektet

Fakta om projektet

Projektet har haft deltagelse af tidligere elever fra fire efterskoler: Eisbjerghus Efterskole, Haarby Efterskole, Rejsby Europæiske Efterskole og Skals Efterskole. Disse efterskoler har i en lang årrække arbejdet målrettet med den internationale dimension. De er ikke internationale efterskoler, men har alle igennem mange år haft en klar international profil.

Dataindsamlingen til projektet har foregået dels igennem en spørgeskemaundersøgelse med deltagelse af ca. 300 tidligere efterskoleelever. Dels igennem interviews med ca. 20 tidligere efterskoleelever. Ingen data og navne vil blive videregivet uden forudgående aftale.

Projektet og dataindsamlingen er hovedsagelig blevet gennemført i efteråret 2009, med databehandling og efterbearbejdning i foråret 2010

Projektet er offentligt og vil blive dokumenteret i en e-bog og formidlet dels via foredrag og kurser.

Projektet har været finansieret af Efterskoleforeningen.

Termologi

En international profil:

Jeg har i projektet brugt begrebet en international profil. Jeg definerer efterskoler med en international efter følgende:

Efterskoler med en international profil er efterskoler der i en længere årrække har arbejdet målrettet med den internationale dimension.

De er ikke internationale efterskoler, men har alle igennem mange år haft en klar international profil dvs. arbejdet målrettet med den internationale dimension.

Den internationale dimension:

Den internationale dimension er et meget rummeligt begreb og et begreb som ikke er formelt defineret af fx UVM. I Evalueringsinstituttets vejledning til selvevaluering definerede de den internationale dimension med følgende definition:

Den internationale dimension kan omfatte alt lige fra undervisning i fx geografi til samarbejde i store internationale projekter. I skal derfor både tænke på den praksis der foregår inden for den fag opdelt undervisning, og på den praksis der foregår når I arbejder i projekter. I skal dog ikke beskrive alle jeres aktiviteter, men se på dem i deres helhed og medtage hvad der er betydende for jer og skolen. Det kan være en fordel at bruge eksempler fra hverdagen til at konkretisere jeres overvejelser.

En anden og brugbar definition er denne. Jeg mener, at denne definition er mere dækkende for min forståelse af den internationale dimension og det er denne definition jeg har anvendt i dette projekt.

Den internationale dimension er både enkelt stående aktiviteter og integrerede elementer i den faste undervisning i skolen.

Den internationale dimension skal ses som en tværgående dimension i den daglige undervisning på linje med fx den praktisk/musiske dimension og IT.

Alle fag skal medvirke til at udvikle elevernes internationale og interkulturelle kompetencer, således at eleven får international viden, forbedrede færdigheder (fx sprog og IT), samt opnår international kultur- og samfundsforståelse.

Internationale kompetencer:

Jeg har i projektet anvendt nedenstående definition af kompetencer. Jeg har i forbindelse med brug af kompetence begrebet tilføjet "internationale" kompetencer.

Competence is the capacity to use effectively skills, knowledge, and experience.
(EU memorandum om Livslang Læring, 2000)

Jeg har oversat dette til:

Evnen til hensigtsmæssigt at udnytte færdigheder, viden, erfaringer og oplevelser.

Kapitel 1 – Hovedkonklusioner

De unge som i perioden 1999-2005 har gået på en af de tre efterskoler som har deltaget i dette projekt har uden tvivl fået udbytte af arbejdet med den internationale dimension. De unge har fået kundskaber, indsigt og mod til at turde være verdensborger.

Det er den klare konklusion, jeg når frem til efter at have interviewet tidligere elever og gennemgået data fra spørgeskemaundersøgelsen om "den internationale dimensions virkningsgrad og gør det en forskel på den lange bane". Der er for mig ingen tvivl om, at de unge efter at have gået på en efterskole som har prioriteret det internationale element er blevet klædt på til at møde vores fælles globale fremtid. De unge fortæller at det, som har gjort den største forskel for dem har været "det autentiske kulturmøde", "sprogundervisningen" og "rejserne". Specielt udvekslingsrejserne tillægges af mange stor betydning.

De unge fra de tre efterskoler som har deltaget i dette projekt har efter deres efterskoleophold været international orienteret i en særlig grad. Det er markant, at næsten 1/3 del af de unge har været på studieophold i udlandet. Dette står i skarp kontrast til et landsgennemsnit for mobilitet på de videregående uddannelser, som ligger et godt stykke under 5%. Det er også markant, at ca. 1/2 delen af de tidligere elever har været på en mindst en længerevarende rejse og eller valgt internationale fag / moduler som en del af deres uddannelse.

De unges valg efter efterskolen fortæller om unge, som i særlig grad har taget det internationale og det interkulturelle til sig og gjort det til en betydelig del deres eget liv. Har det gjort en forskel – ja.

Hvilken betydning har den internationale dimension haft på den lange bane? Rigtig mange er ikke i tvivl – det har gjort en forskel for dem. Men det er dog få af de interviewede der kan pin-pointe et enkelt element som det afgørende internationale turning point i deres voksne liv. De fleste af de interviewede når til at konkludere, at det har gjort helt sikkert har gjort en forskel for dem. Den internationale dimension har for de fleste mere været en øjenåbner til verdens uendelige mangfoldighed.

Hvad er det – de unge mener – vi, efterskolerne skal gøre?

Efterskolerne skal blive ved med at arbejde med den internationale dimension. De skal tage eleverne med ud at rejse, invitere gæster ind i efterskole og meget gerne autentiske gæster, som har noget på hjertet.

Men vigtigst af alt, så skal efterskolerne huske det autentiske kulturmøde – både i eget hus, men ikke mindst i udlandet og så skal efterskolerne arbejde med at styrke den enkelte elevs sprogkundskaber.

Kapitel 2 - Om datamaterialet

Spørgeskemaundersøgelsen

Spørgeskemaundersøgelsen er blevet gennemført som et online spørgeskema (Bilag 1) lavet med online programmet ASKpeople.dk. De tidligere elever er blevet kontaktet enten pr. email eller brev. De er her blevet bedt om at, åbne et weblink til spørgeskemaet.

Spørgeskemaundersøgelsen har været delt i to forskellige spørgeskemaer. Et spørgeskema til tidligere elever fra efterskoler som har haft en international profil i perioden 1999 – 2005. Samt et spørgeskema (bilag 2) til tidligere elever fra en efterskole som ikke har haft en international profil, men alligevel en klar profil – en almindelig idrætsefterskole (test/kontrol efterskolen).

Spørgeskemaet er dels blevet udsendt som weblink på en email og dels via almindelig post. Jeg har udsendt ca. 500 email invitationer og ca. 280 breve.

Deltageren har udfyldt og indsendt spørgeskemaet online. Deltagelsen i spørgeskemaet har været anonym.

Spørgeskemaet er blevet besvaret af 273 tidligere elever fra de fire efterskoler med en international profil og det giver en svarprocent på ca. 35%.

Udvælgelsen af deltagerne er dels tilfældig og dels systematisk.

- En efterskole har en frivillig database med navne og emails på tidligere elever. I dette tilfælde er det denne database som har ligget til grund for udvælgelsen.
- En efterskole havde dels et mindre email kartotek og en ikke opdateret adresseliste. I dette tilfælde er hele email kartoteket benyttet og der er herudover udsendt breve til to årgange henholdsvis 2000-2001 og 2001-2002.
- En efterskole havde en ikke opdateret adresseliste. I dette tilfælde er der udsendt brev til de tre årgangene 2001-2003.
- En efterskole havde alligevel ikke data på tidligere elever.

Spørgeskemaet til kontrol-efterskolen er udsendt til tidligere elever pr. post. Der er udsendt spørgeskema invitationer til 89 elever ligeligt fordelt på årgange 1999-2003. I alt 14 elever har svaret på spørgeskemaet. Det giver en svarprocent på 16%.

Tidligere elever fra følgende efterskoler har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen:

- Haarby Efterskole, Assensvej 8, 5683 Haarby
- Eisbjerghus Efterskole, Eisbjergvej 2, 5580 Nr. Åby
- Rejsby Europæiske Efterskole, Kogsvej 3, 6780 Skærbæk
- Skals Efterskole, Kærvej 11, 8832 Skals

Datamaterialet fra spørgeskemaerne er i rapporten gengivet i diagrammer.

Interviews

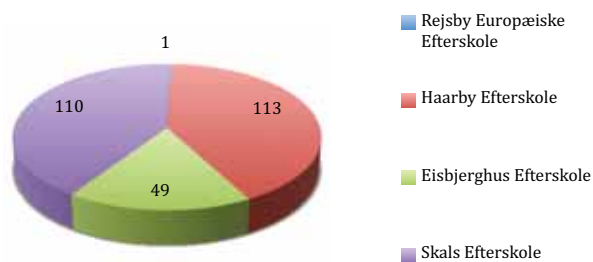
Interview personer er fundet igennem spørgeskemaet. De tidligere elever har havde i afslutningen af spørgeskemaet mulighed for at tilkendegive, at de gerne ville deltage i et interview.

141 tidligere elever tilkendegav, at de gerne ville deltage i et interview. Jeg udvalgte 17 tidligere elever nogenlunde ligeligt fordelt mellem de tre primære efterskoler. Interviewene er dels gennemført som personlige interview og dels som telefon interview. De interviewede elever kommer alle fra årgangene 2001-2002.

Interviewene er gennemført dels som løs styrede samtaler og dels efter interviewguide.

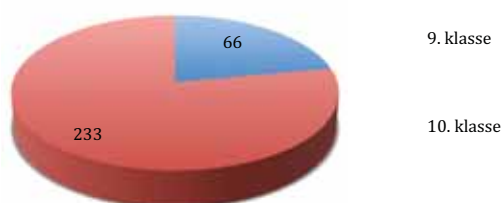
Spørgeskema dataoversigt

Tabel 1 :
Deltager fordelt på efterskoler

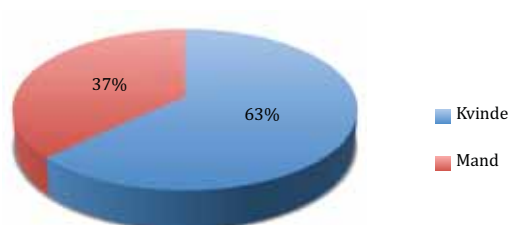
273 tidligere elever fra primært 3 efterskoler har deltaget i spørgeskema undersøgelsen. Det var på forhånd målet at få ca. 400 besvarelser fra 4 efterskoler med en international profil og ca. 50 besvarelser fra en testskole.

Tabel 2 :
Deltagere fordelt på årgange.

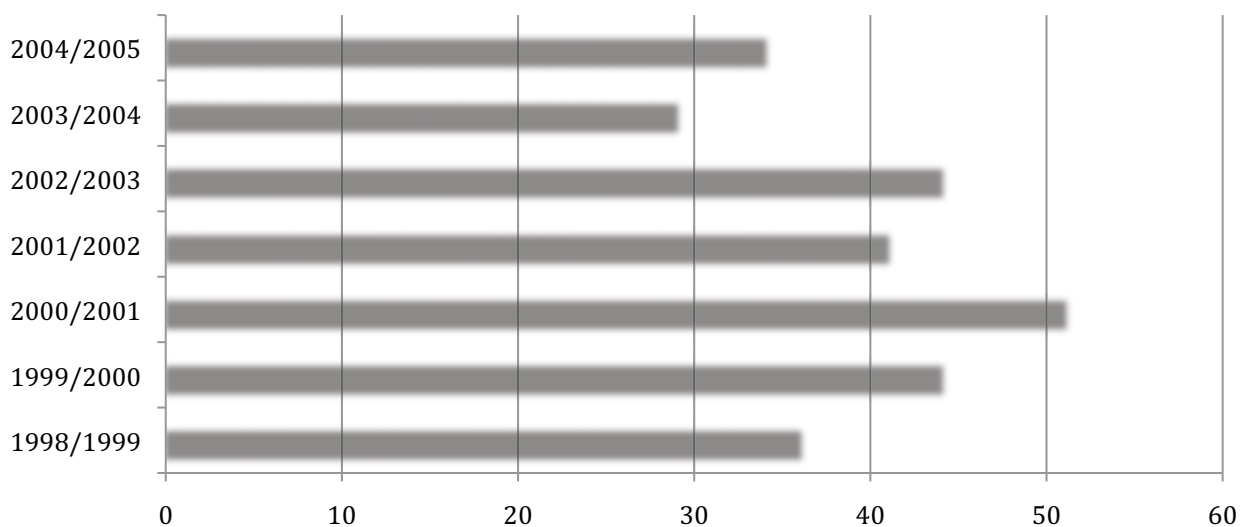
Eleverne blev bedt om at markere om de gik i 9. klasse eller 10. klasse, hvis de gik på efterskole i både 9. klasse og 10. klasse skulle de markere begge. Dette forklarer at antallet af besvarelser er højere end det samlede antal besvarelser.

Tabel 3 :
Deltagerfordelingen på køn

Spørgeskemaet er udsendt til ca. lige mange kvinder og mænd, men svarprocenten blandt kvinder har vist sig ca. dobbelt så stor som hos mændene.

Tabel 4 :
Deltager fordelt på årstal for hvornår de gik på efterskole.

Det var målet med undersøgelsen, at lave spørgeskemaundersøgelsen blandt de elever som gik på efterskole for ca. 10 år siden. Det viste sig ikke muligt, at få nok besvarelser på denne årgang. Der er ikke betydelig statistisk forskel i dataerne fra de forskellige årgange.

Kapitel 3 – En international profil - gør det en forskel på den lange bane?

Valg af efterskole?

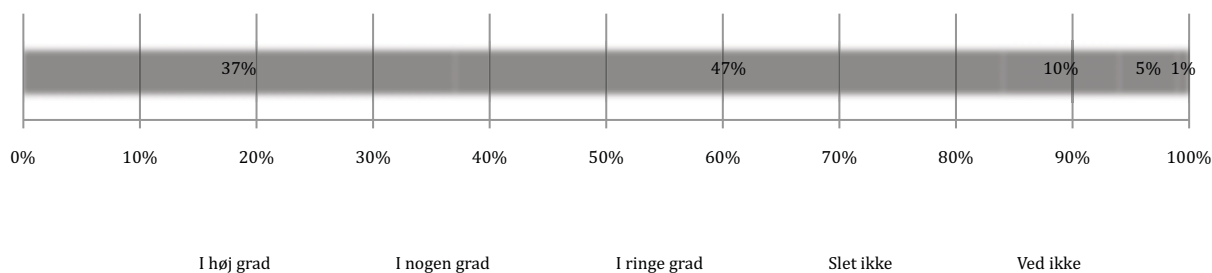
Hvorfor eleverne vælger som de gør? Tidligere har undersøgelser vist, at det som har størst betydning for valget af efterskole; er førstehåndsindtrykket, at efterskolen er blevet anbefalet af venner eller familie og efterskolens udbud af fag.

I denne kontekst har det været interessant at undersøge om dette forhold ændre sig når det handler om efterskoler som profilerer sig meget specifikt på et bestemt felt. Er det stadig de samme mønstre for valg af efterskole eller er der nye mønstre?

Et andet interessant spørgsmål er, om netop valget af en efterskole som prioriterer det internationale er et bevidst valg. Er det efterskolens profil som afgør valget eller er det de samme begrundelse som tidligere undersøgelser har vist.

Tabel 5 :

”Du har gået på en efterskole hvor den internationale dimension var en del af efterskoles profil. Vurdér betydningen af efterskolens profil - i relation til dit valg af efterskole”.

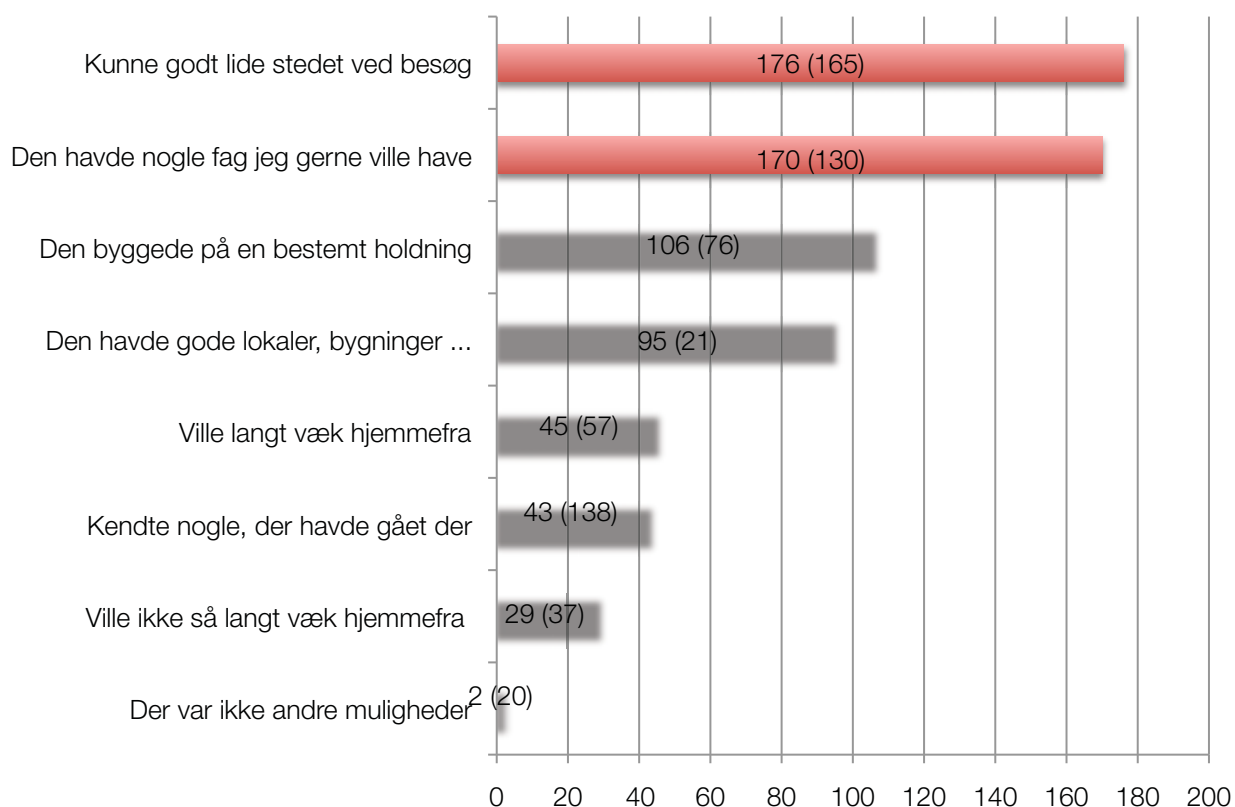

Mange tidligere elever giver udtryk for, at efterskolens profil havde stor betydning for deres valg af netop denne efterskole. I tabel 5 kan man se, at 37% af de tidligere giver udtryk for at efterskolens profil i høj grad har haft betydning for deres valg. Samlet giver 84% udtryk for at profilen ”i høj grad” eller ”i nogen grad” har haft betydning for dem.

Resultaterne fra kontrol efterskolen viste, at mere end 90% af de adspurgte ”i høj grad” havde valgt netop denne efterskole på baggrund af dens profil.

Adspurgt i interviews giver mange udtryk for, at de allerede inden de kom på efterskole havde interesse for det internationale og at det var en af grundene til, at de havde valgt netop denne efterskole. De fortæller, at det for dem var et tilvalg – at vælge netop denne efterskole.

Tabel 6 :
Hvorfor netop denne efterskole?, generelle spørgsmål

Tallene i parentes er data fra Ulla Ambrosius Madsens spørgeskemaundersøgelse i 1994 (hverdagsliv og læring i efterskolen, 1994). Der er flere forskelle i mellem de to spørgeundersøgelser. Forskellene er så betydelige, at undersøgelserne ikke direkte kan sammenlignes, men ligheder i undersøgelserne gør alligevel, at en vis sammenstilling af data er interessant.

UAM lavede sin spørgeskema undersøgelse i 1994, blandt 250 efterskoleelever, mens de gik på efterskole. Eleverne gik på traditionelle efterskoler – ikke efterskoler som prioriterede det internationale i særlig grad.

Dette projekts undersøgelse er foretaget blandt 273 tidligere efterskoleelever. Eleverne gik på en efterskole i perioden 1999-2005. Eleverne har svaret på spørgsmålene retrospektivt (i tilbageblik, hvorfor så netop denne efterskole?)

To undersøgelser har tidligere undersøgt netop dette spørgsmål – ”valg af efterskole”. Den første er fra 1982, Forløbsundersøgelse af unge på efterskole, udført af Thorstein Balle og Sophus Bang Nielsen, den anden er fra 1994, Hverdagsliv og læring i efterskolen, udført af Ulla Ambrosius Madsen. Begge undersøgelser kom frem til, at det som havde størst betydning for elevernes valg af efterskole var om de kunne lide efterskolen ved besøg; om de havde fået den anbefalet; og om den havde de fag som de interesserede sig for. Undersøgelsen fandt ikke, at eleverne i betydelig grad valgte efterskole ud fra efterskolens grundholdning.

Eleverne fra efterskolerne med en international profil har et svar mønster som på nogle områder ligner de tidligere undersøgelser, men der er også signifikante forskelle.

Førstehåndsindtrykket ”at kunne lide stedet ved besøg” er stadig den svarkategori som flest vælger. I Ulla Ambrosius Madsens undersøgelse fra 1994 var svaret ”kendte nogle, der havde gået der” det svar som fik næst flest besvarelser. Netop dette ligger helt nede som nr. 6 i denne undersøgelsen af efterskoler med en international profil.

Eleverne prioriterer i denne undersøgelse, ”at efterskolen tilbød bestemte fag” betydeligt højere end i tidligere undersøgelser. Efterskolens holdning tillægges også klart højere betydning end tidligere.

To andre interessante forskelle ser man i svar kategorien ”den havde gode lokaler, bygninger..” og i ”der var ikke andre muligheder”. Bygningerne tillægges større betydning end tidligere og ”der var ikke andre muligheder” er heldigvis ikke tilfældet for få.

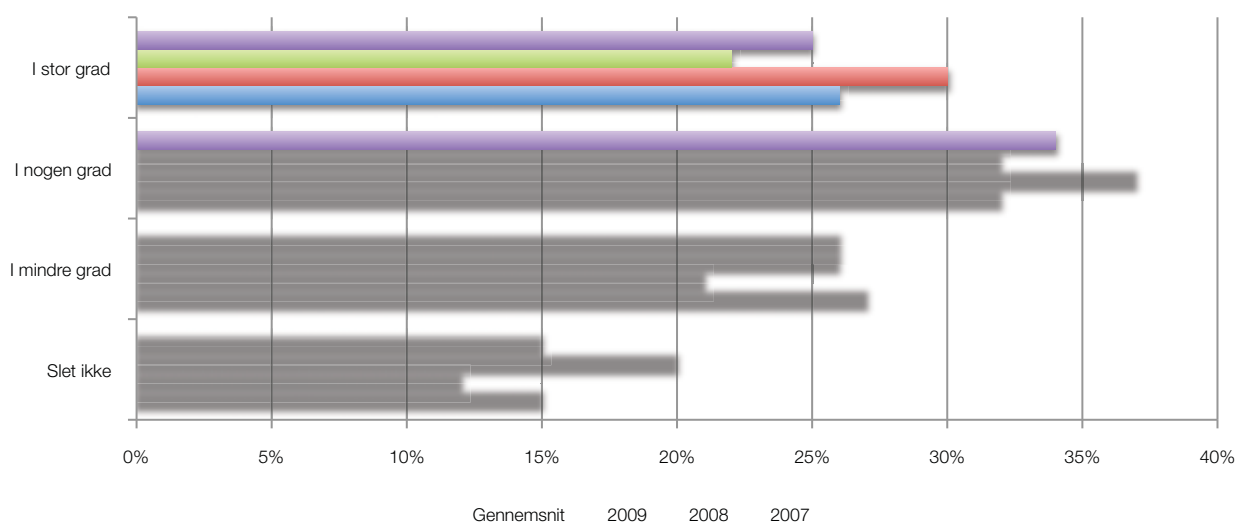
Kontrol efterskolens resultater ligger meget tæt op resultaterne fra efterskolerne med international profil. ”Kunne lide stedet ved besøg” svarede mere end 90%. ”Havde fag jeg gerne ville have ...” mere end 80% og ”gode lokaler ...” mere end 60%.

På Skals Efterskole har vi igennem en årrække årligt evalueret det internationale arbejde. Eleverne har evalueret det internationale arbejde og den internationale dimension bredt. To spørgsmål fra den årlige evaluering giver et par interessante svar i relation til spørgsmålet om valg af efterskole.

Henover de 3 år, har svarprocenten i evalueringen af det internationale ligget på ca. 95%.

Tabel 7 :

Den internationale dimension er en af SE's (Skals Efterskole) profiler. Hvilken betydning havde det internationale for dit valg af SE som efterskole?

25% af eleverne vurderer, at det internationale har haft stor betydning for deres valg af Skals Efterskole.

58% af eleverne vurderer, at det internationale har haft stor eller nogen betydning for deres valg af Skals Efterskole.

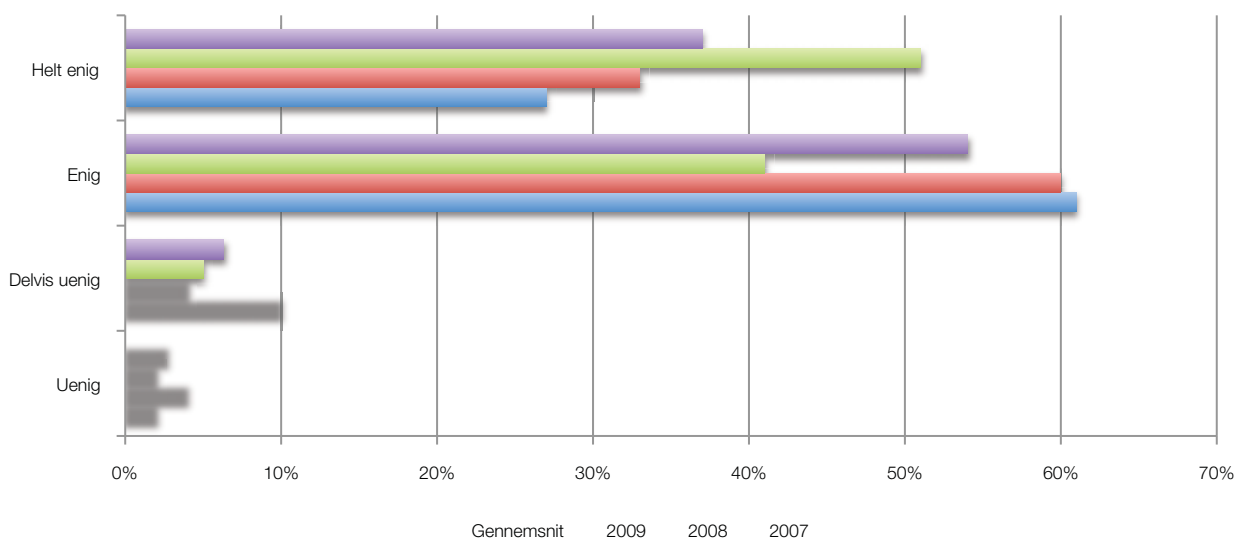
15% af eleverne vurderer, at det internationale ikke har haft betydning for deres valg af Skals Efterskole.

Når Eleverne på Skals Efterskole er også blevet spurgt om betydningen af det internationale i relation til efterskolen. Er det vigtigt for Skals Efterskole.

Svarprocenten i evalueringen har været 95%.

Tabel 8 :

Den internationale dimension er en vigtig del af SE's (Skals Efterskoles) profil

37% af eleverne er enig i at den internationale dimension er en vigtig del af Skals Efterskoles profil.

80% af eleverne er "enig eller helt enig" i at den internationale dimension er en vigtig del af Skals Efterskoles profil.

3% af eleverne er ikke enige i at den internationale dimension er en vigtig del af Skals Efterskoles profil.

Hvad fik du ud af arbejdet med den internationale dimension?

Hvis du med egne ord skal fortælle om de internationale aktiviteter, den internationale dimension, som du husker den, den gang du gik på efterskole, hvordan lyder det så?

Det bedste var ... udvekslingen

Noget af det jeg husker var vores udvekslingsrejse Italien.

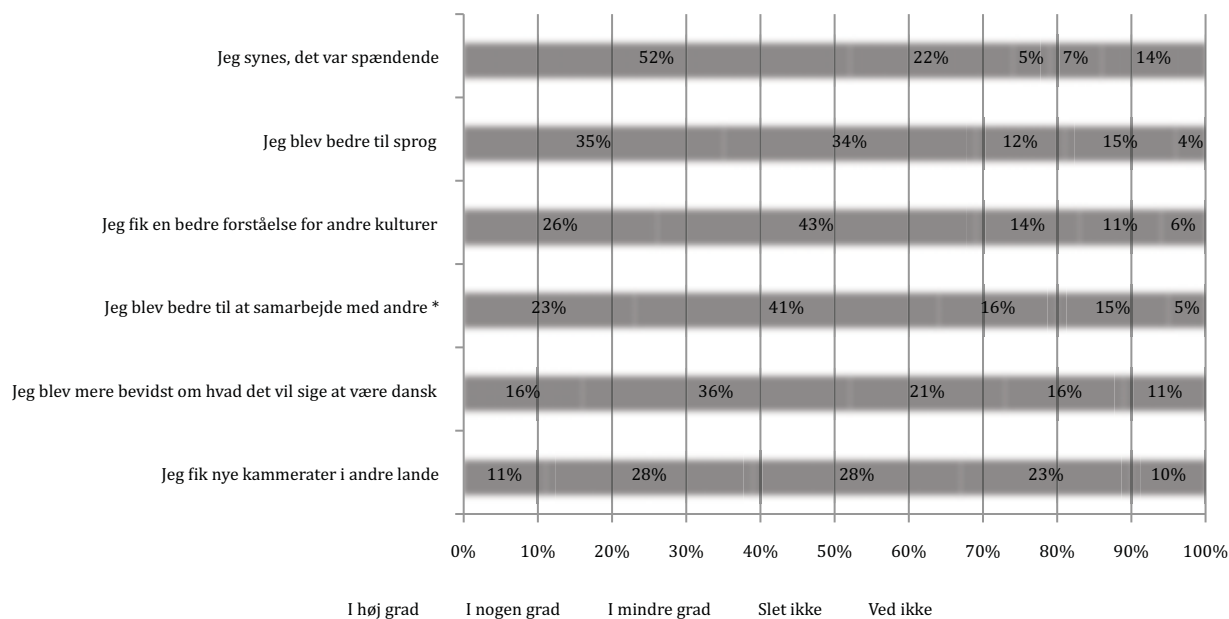
Det gjorde klart størst indtryk at være gæst, fordi vi boede privat og fulgte partneren hver dag. Min partner kunne ikke engelsk og det kunne hans familie heller ikke. Til gengæld kunne hans mor lidt fransk og jeg havde begynder fransk – så vi kunne snakke sammen.

Oplevelsen af, at møde en anden kultur helt privat var ens stor oplevelse og noget som jeg har kunnet bruge senere hen i mit studie og arbejde.

Det har gjort en forskel for mig og har været noget jeg kunne bruge.

Tabel 9 :

Hvad fik du ud af, at gå på en efterskole som prioriterede den internationale dimension?

Eleverne har oplevet de internationale aktiviteter og den internationale dimension som spændende. 2/3 af eleverne oplever, at de i høj grad eller i nogen grad er blevet bedre til sprog; at de har fået en bedre forståelse for andre kulturer og at de er blevet bedre til at samarbejde med andre som ikke ligner dem selv. Omkring 1/2 af eleverne mener, at de i høj grad eller i nogen grad er blevet mere bevidste om hvad det vil sige at være dansk. Ikke mange har fået nye venner eller kammerater i andre lande.

Eleverne fra kontrol efterskolen har i nogen grad "fået en bedre forståelse for andre kulturer", og er i nogen grad ".. blevet bedre til sprog" og "blevet bedre til at samarbejde med ...". De er ikke blevet mere "bevidst om at være dansk" og de har ikke fået nye venner og kammerater i andre lande.

Det internationale miljø styrkede især den sproglige kompetence.

Især faget "Cambridge-engelsk" samt udveksling har haft en utrolig stor betydning for mig som person idag!

Det var et tilfælde, at jeg fik fransk på efterskolen, men jeg havde en super god lærer som gjorde mig vildt interesseret i det. I dag har jeg en bachelor i fransk og har boet i Frankrig i i alt 2 år. Desuden gav den internationale profil mig endnu mere lyst til at rejse og møde nye kulturer.

Jeg havde nok søgt udenlands alligevel, men den internationale dimension på efterskolen er et godt første skridt og specielt den intensive engelsk-undervisning har gjort en forskel.

Skolen introducerede fremmedsproget, spansk. Jeg fortsatte i sprogstudierne i gymnasiet (eng. tysk. spansk) og det samfundsfaglige. Bor pt i Spanien og benytter megen engelsk og spansk.

Cambridge-engelsk gjorde en afgørende forskel. Jeg takker mine sprogevnere i engelsk for at have scoret min canadiske kæreste, som med nogen sandsynlighed for indflydelse på min karriere, især det internationale aspekt

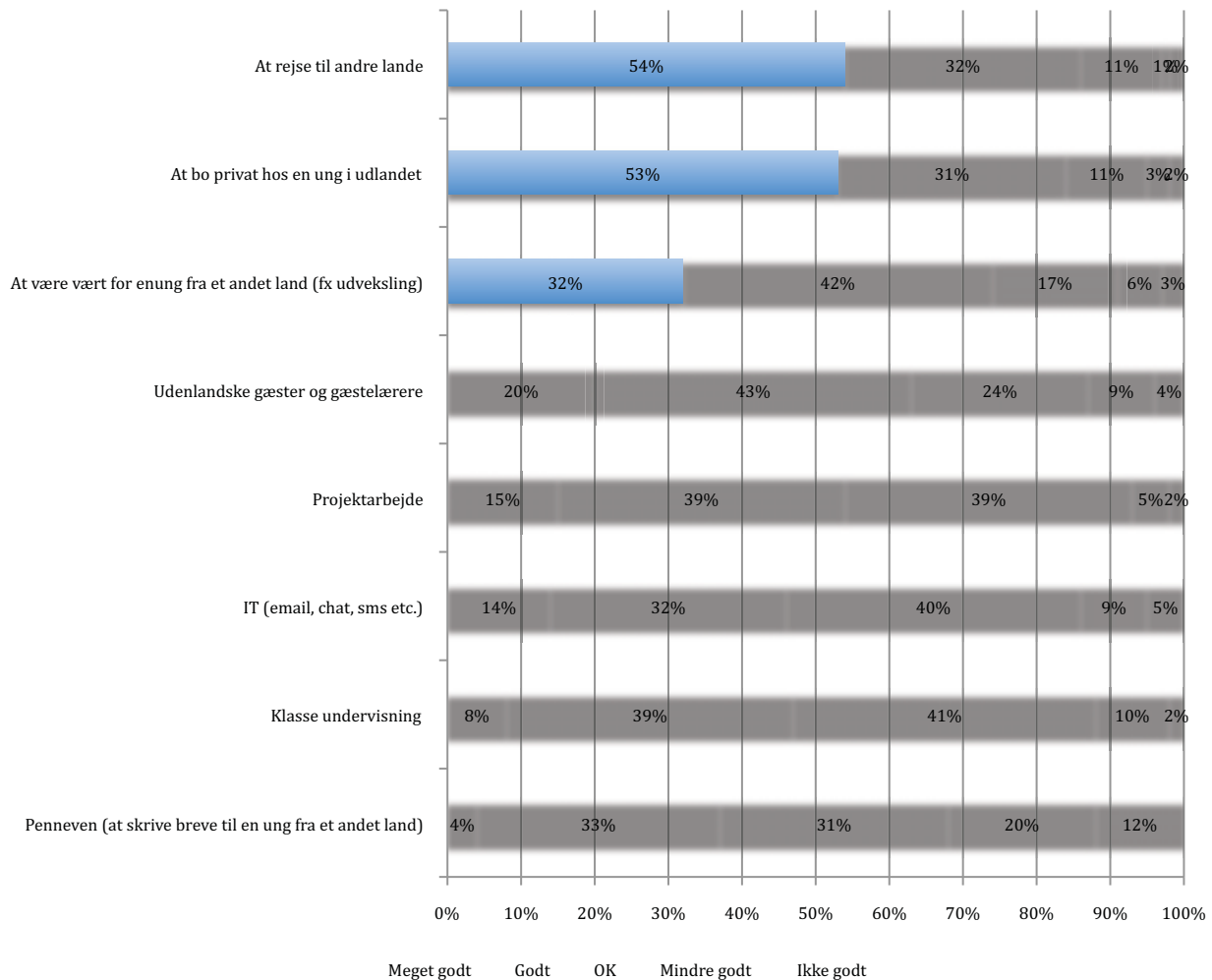
Det har gjort min interesse for sprog større og gjort, at jeg vidste at det var sprog jeg ville beskæftige mig med i min videre uddannelse.

Jeg blev opfordret og opmuntrede til at dyrke det internationale - specielt sprog.

Hvad virkede bedst – for dig, i relation til at opbygge internationale kompetencer?

Tabel 10 :

Hvad virkede bedst for dig, i relation til at opnå internationale kompetencer?

Det er markant, både i interviewene og i resultatet fra spørgeskemaet, at det som de tidligere elever husker bedst og vurderer har givet dem mest, er rejserne og ikke mindst udvekslingen.

Generelt kan det siges, at det som eleverne som vurderer bedst er – ud af huset og ind i huset internationale aktiviteter.

"At rejse til et andet land" og "at bo privat hos en ung i andet land" er de to ting som eleverne vurderer har virket bedst. Henholdsvis 86% og 84% af eleverne mener, at dette har virket meget godt eller godt i relation til at opnå internationale kompetencer. Inkluderes OK i dette, mener henholdsvis 97% og 95% af eleverne, at netop det at rejse ud har været medvirkende til at give dem internationale kompetencer.

"At være vært for en ung fra et andet land" er også en aktivitet som de tidligere elever tillægger stor betydning. I netop dette svar er der en lille tendens til, at pigernes svar i denne kategori ligger højere end drengenes. Flere piger vurderer det, at være vært for en gæst højt.

Udenlandske gæster og gæstelærere på efterskolerne vurderes af 63% af eleverne til at have været meget godt eller godt.

Når eleverne skal vurderer de lidt mere traditionelle aktiviteter og aktiviteterne som typisk foregår i et klasselokale på efterskolen skifter den foretrukne svar kategori fra meget godt og godt til OK. Det samlede sum af meget godt, godt og OK er stort set den samme, men med en betydelig højere svarandel i OK.

En aktivitet skiller sig ud, if. de andre. "Pennevennen" (i form af brev). Dette var for mange elever i perioden 1999-2005, en almindelig anvendt kontakt form i mellem fx udvekslingsklasser. Aktiviteten vurderes af mange som "kedelig".

Skolens internationale profil har givet mig en grundlæggende nysgerrighed for studieophold i udlandet. Mødet med det (i mit tilfælde) franske skolesystem på udvekslingsrejse var en stor oplevelse og øjenåbner for hvordan jævnaldrende i andre EU landes hverdag hænger sammen.

Jeg tror bare det at man rejser ud med efterskolen giver en mod på at rejse og lyst til at opleve andre lande og kulturer.

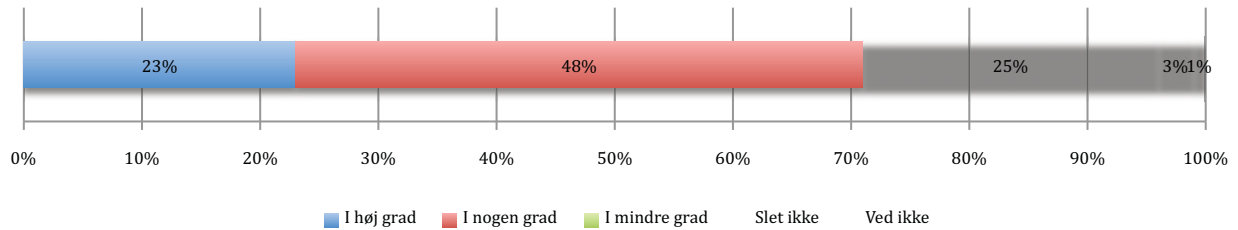
Det internationale har givet mig lyst til at lære mere om andre lande, kulture og mennesker.

Jeg fik mod og et ønske om at rejse rundt og møde forskellige kulturer, og det har derfor haft en indflydelse på min drøm om at komme ud og rejse rundt omkring i verden.

Udvekslingsrejserne

Tabel 11

Udvekslingsrejserne. Vurdér i hvilken grad udvekslingsrejsen – har givet dig internationale kompetencer.

Til dette spørgsmål var der følgende uddybende forklaring: Når du tænker tilbage på udvekslingsrejsen. I hvilken grad har den så givet dig kompetencer, kundskaber og erfaringer, som du har kunnet bruge i dit voksne liv, i din uddannelse, i dit arbejde.

Der er specielt en aktivitet som en meget stor del af eleverne er enige om har gjort en forskel for dem og det er at udvekslingsrejserne.

71% af eleverne mener, at udvekslingsrejserne i høj grad eller i nogen grad har givet dem internationale kompetencer. Blot 3% mener ikke, at udvekslingsrejserne har givet dem internationale kompetencer.

De tidligere elever er meget enige, når de kommenterer på udvekslingsrejserne. Det var lidt svært inden man kom afsted – der var ligesom en kant som skulle overvindes. Men selve udvekslingsrejsen var en stor oplevelse og frygten blev gjort til skamme. En del af de interviewede fortæller, at de tror netop udvekslingsrejsen har gjort, at de efterfølgende har haft nemmere ved at rejse ud (turdet) og nemmere ved at komme i kontakt med andre mennesker som de ikke kender på forhånd og andre som ikke ligner dem selv. Det har givet dem en større tolerance if. at møde det der er anderledes.

Selve udvekslingen har betydet meget for mig personligt fordi jeg faldt så godt i hak med min vært/gæst og det var en fantastisk oplevelse. Helt konkret har mine franskkundskaber også betydet meget. Men generelt har det ikke ført mig i den internationale retning, for jeg ville have valgt internationale veje under alle omstændigheder.

Udvekslingen har været en kæmpe oplevelse.

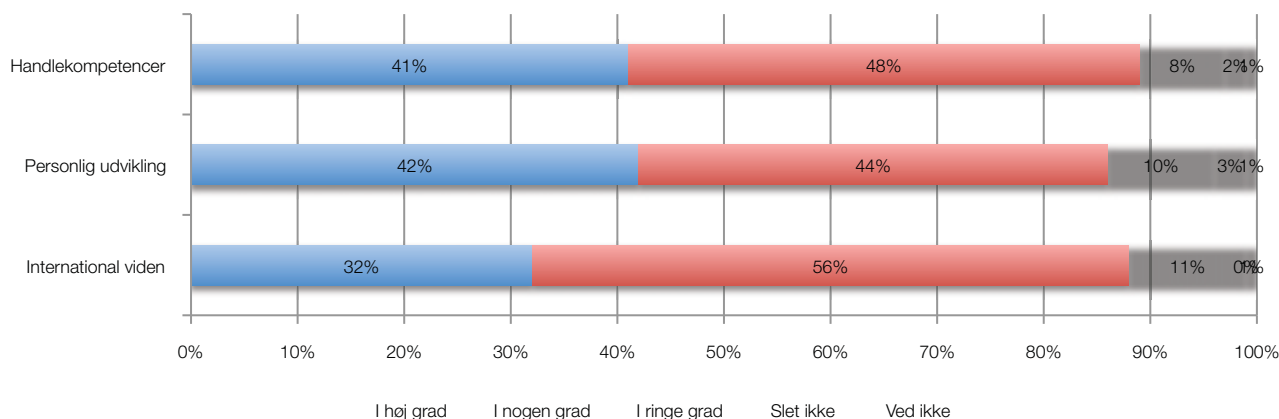
Jeg tror flere udvekslingsophold - blandt andet gennem efterskolen har givet mig en større forståelse for andre kulturer.

Har efter 9 år stadig kontakt med vores udlandselev. At bo et år sammen med en fra et andet land, anden kultur og sprog var en kæmpe oplevelse. Lærte meget om de problemer hun løb ind i som "fremmede" her i landet.

Udbytte af arbejdet med den internationale dimension

Tabel 12 :

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension givet/haft indflydelse på/styrket dine internationale kompetencer.

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension givet dig større viden om internationale forhold?

Fx større viden om msk. som kommer fra andre lande, viden om hvordan børn går i skole, levevilkår i andre lande, viden om stater, internationale organisationer og lign.

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension haft indflydelse på dig, på det personlige plan?

Fx større forståelse overfor msk. som kommer fra andre lande, mere tolerant, mere selvtilid, større forståelse for betydningen af at msk. arbejder sammen på tværs af grænser.

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension styrket dine internationale handlekompetencer?

Fx bedre til at tale og/eller skrive med msk. som ikke taler dansk, bedre til at samarbejde med andre, som ikke ligner dig, bedre til IT, lyst til at rejse til et andet land, lettere ved at klare dig i udlandet.

Det er markant, at mange elever giver udtryk for, at de har fået en større viden om internationale forhold, blevet udviklet personligt og har fået styrket deres internationale handlekompetencer.

Der er ikke store forskelle i svarene på de tre spørgsmål. Handlekompetencer og personlig udvikling har stort set samme svar mønster. Ca. 90% af eleverne svarer, at de i høj grad eller i nogen grad har fået internationale handlekompetencer og at det har haft indflydelse på dem på det personlige plan. If. international viden er der en mindre forskel if. de to andre spørgsmål i det andelen af svar i kategorien "i høj grad" er mindre, men til gengæld er antallet af svar i kategorien "i nogen grad" flere.

Eleverne på kontrol efterskolen har også svaret på disse tre spørgsmål. Der er en betydelig forskel på svarene fra efterskolerne med international profil og fra kontrol efterskolen. Efterskolerne med international profil ligger klart højere end kontrol efterskolen. På spørgsmålene om viden og handlekompetencer svarer ca. 60% af eleverne at de ”i ringe grad” har fået styrket deres kompetencer. Eleverne vurderer, at det ”i nogen grad” har haft indflydelse på dem på det personlige plan.

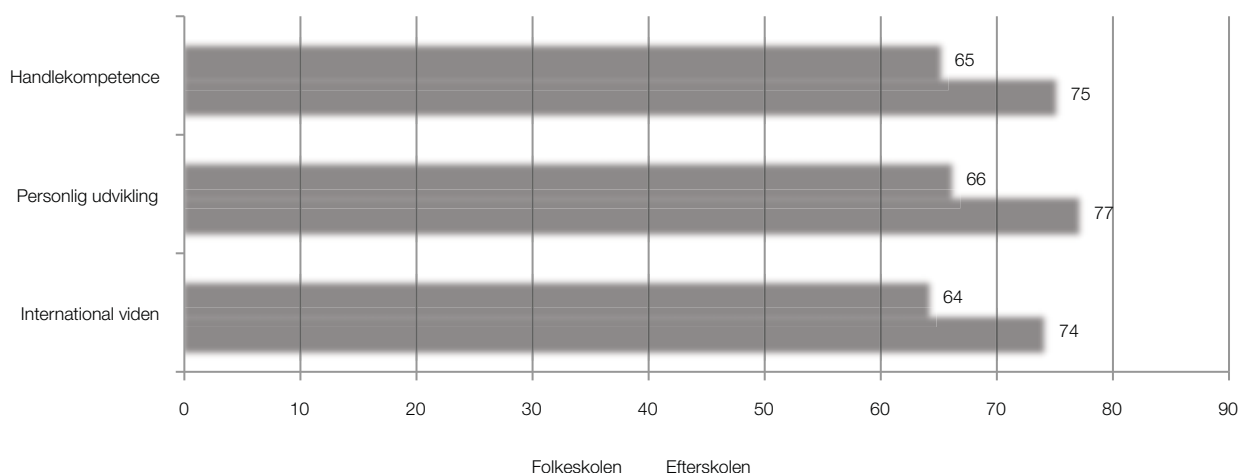
I en undersøgelse fra 2003 har man spurgt elever fra 8 folkeskoler. Undersøgelsen blev udført af Danmarks Evalueringsinstitut (Evaluering af den internationale dimension i folkeskolen, 2003). Eleverne som deltog i undersøgelsen gik alle i klasser som havde deltaget i internationale projekter. Eleverne blev bl.a. spurgt om, hvad de har lært af disse internationale projekter. Eleverne blev dels blevet interviewet og dels udfyldte de et spørgeskema. Undersøgelsen blev gennemført umiddelbart efter gennemførelsen af deres internationale projekt.

På baggrund af dataerne i undersøgelsen lavede man ”udbyttet indeks” over eleverne besvarelser. En gennemsnitsscorer på de tre områder. Dataerne fra folkeskoleundersøgelsen og resultaterne fra dette projekt (tabel 12) er omregnet til en indeksscore, en gennemsnitsscorer. Det er således muligt, at de kan sammenligne de to undersøgelser.

Elevernes besvarelse af de enkelte spørgsmål er blevet omregnet til en indeksscore gående fra 0 – 100, hvor 0 svarer til ”slet ikke”, 33 svarer til ”i ringe grad”, 67 svarer til ”i nogen grad” og 100 svarer til ”i høj grad”. Det samlede indeks fremkommer som et gennemsnit.

I undersøgelsen gennemført i folkeskolen deltog 979 elever fra 6. – 9. klasse. Alle elever havde i skoleåret (2003) arbejdet med mindst et internationalt projekt.

Tabel 13 :
Sammenligning af gennemsnitsscorer efterskole og folkeskole

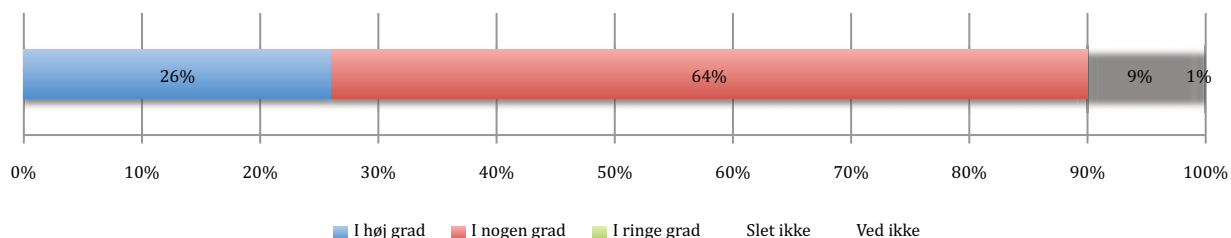
Det er tydeligt, at de elever som har gået på en efterskole som har prioriteret det internationale har markeret højere på de tre spørgsmål – ”I hvilken grad har du ...” end eleverne fra folkeskolen. Undersøgelsen i folkeskolen blev gennemført i 2003 blandt elever og lærere som netop dengang, havde arbejdet med et internationalt projekt. Dette projekts undersøgelse har haft samme periode (1999-2004) som fokus periode. Mens eleverne i folkeskolen er blevet spurgt umiddelbart efter, at gennemført deres projekt/projekter er eleverne fra efterskolerne først blevet interviewet og svaret på spørgeskema undersøgelsen ca. 8 år senere. Dette er selvfølgelig er ganske betydelig forskel.

Det er min vurdering, at tallene fra efterskolen i dette perspektiv. Skal vurderes endnu stærkere. De tidligere elever fra efterskolen har vurderet deres udbytte af arbejdet med det internationale klart højere end elever som må formodes at have det i helt klar erindring.

”Klædte efterskolen dig på” til mødet med en globaliseret verden?

Tabel 14 :

I hvilken grad har dit efterskoleophold ”klædt dig på” til at møde en globaliseret verden?

”Det internationale arbejde og aktiviteterne på efterskolen tændte min interesse”. Dette er en meget karakteristisk kommentar fra en tidligere elev. Rigtig mange elever vurderer, at de har fået mange internationale kompetencer med fra efterskolen. De vurderer samtidig, at de er i høj grad eller i nogen grad er blevet ”klædt på” til at møde en globaliseret verden.

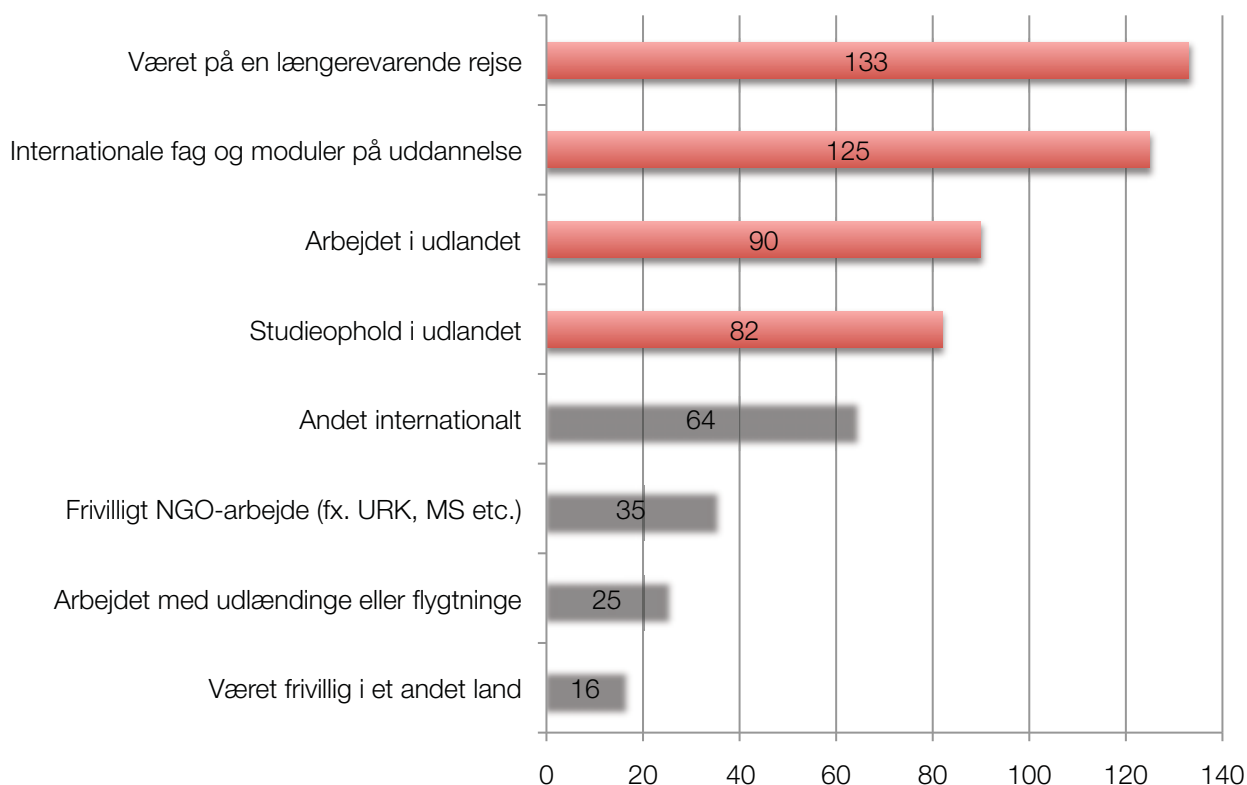
90% af eleverne vurderer at de i høj grad eller i nogen grad er blevet klædt på. 9% svarer i ringe grad og blot 1% svarer slet ikke.

Dataerne fra kontrol efterskolen viser næsten det samme svar mønster.

Hvad har du lavet efter efterskoleopholdet?

Tabel 15 :

Har du efter dit efterskoleophold deltaget i internationale og/eller interkulturelle aktiviteter eller tiltag? (ud af 273 besvarelser)

Eleverne har haft mulighed for markere flere svar.

Der er i tabel 13 flere signifikante resultater. Ca. 1/2 af eleverne har været på en længerevarende rejse og tæt på 1/2 har valgt internationale fag eller moduler på deres uddannelse. 1/3 af eleverne har i perioden fra de forlod efterskolen til i dag haft arbejde i udlandet. Det har ikke været muligt, at finde sammenlignelige data for dette – så tallene må stå for sig.

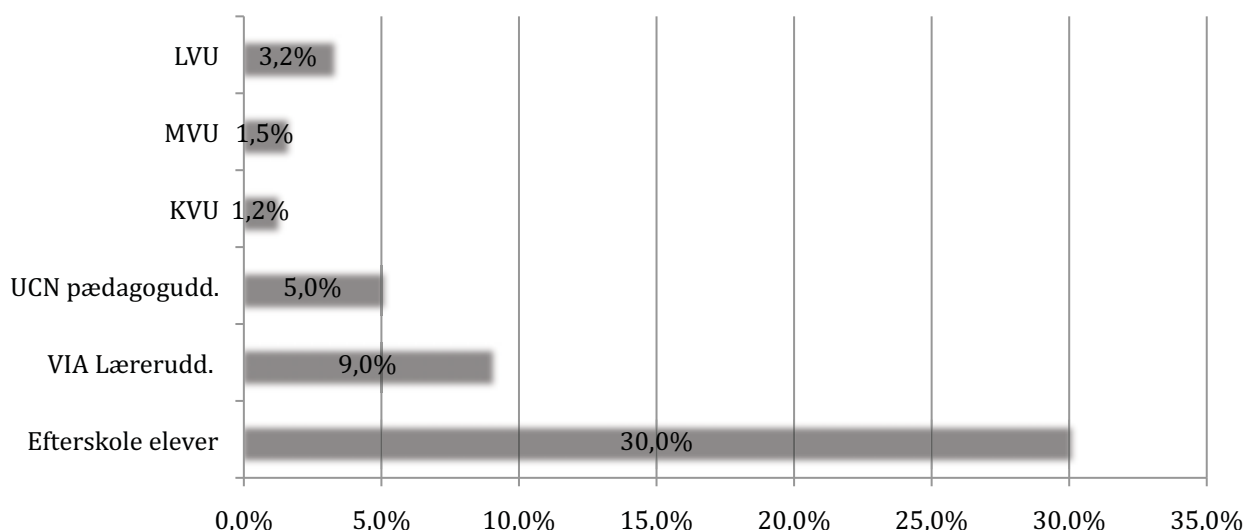
Derimod findes der relevante sammenlignelige data, når det handler om ”studieophold i udlandet”. I undersøgelsen fra dette projekt fortæller 82 elever ud af 273 elever, at de har været på ”studieophold i udlandet”, det svarer til ca. 30% af deltagerne i spørgeskema undersøgelsen. Det meget høje procenttal står i skarp kontrast til mobilitetsgraden for de videregående uddannelser generelt.

I gennemsnit tager under 5% af de studerende på de videregående uddannelser et studieophold i udlandet i løbet af deres studie. Lidt højere er gennemsnitstallene fra henholdsvis VIA læreruddannelsen i Silkeborg og UCN's pædagoguddannelse.

Det lyder samstemmende fra de videregående uddannelser, at man forventer betydelige stigninger i mobilitetsgraden for de kommende år.

Eleverne fra de tre efterskoler som har deltaget i denne undersøgelse har i meget højere grad en andre (gennemsnit af alle på de videregående uddannelser) været på studieophold i udlandet.

Tabel 16 :
Sammenligning af mobilitet på videregående udd.

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2007/2008, CIRIUS

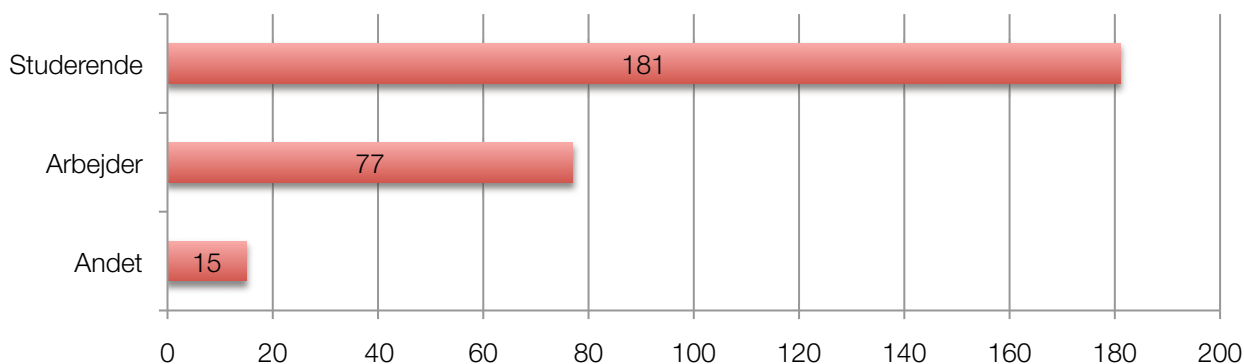
LVU: Lange videregående uddannelser, MVU: Mellemlange videregående uddannelser, KVVU: Kortere videregående uddannelser, VIA: VIA University College, UCN: University College Nordjylland

Når man sammenligner disse tal med tallene fra kontrol efterskolen. Er det tydeligt, at flere af elever fra efterskolerne med international profil har været på studieophold i udlandet. Men til gengæld er der ikke den store forskel, når det kommer til at rejse og arbejde i udlandet.

Datamaterialet fra kontrol efterskolen er statistisk ikke så omfattende som det øvrige datamateriale.

Hvad laver du i dag?

Tabel 17 :
Hvad laver du i dag?

Kategorien andet: fire på rejse, en på højskole, ni er ledige og en uoplyst. De øvrige kategorier kan ses herunder.

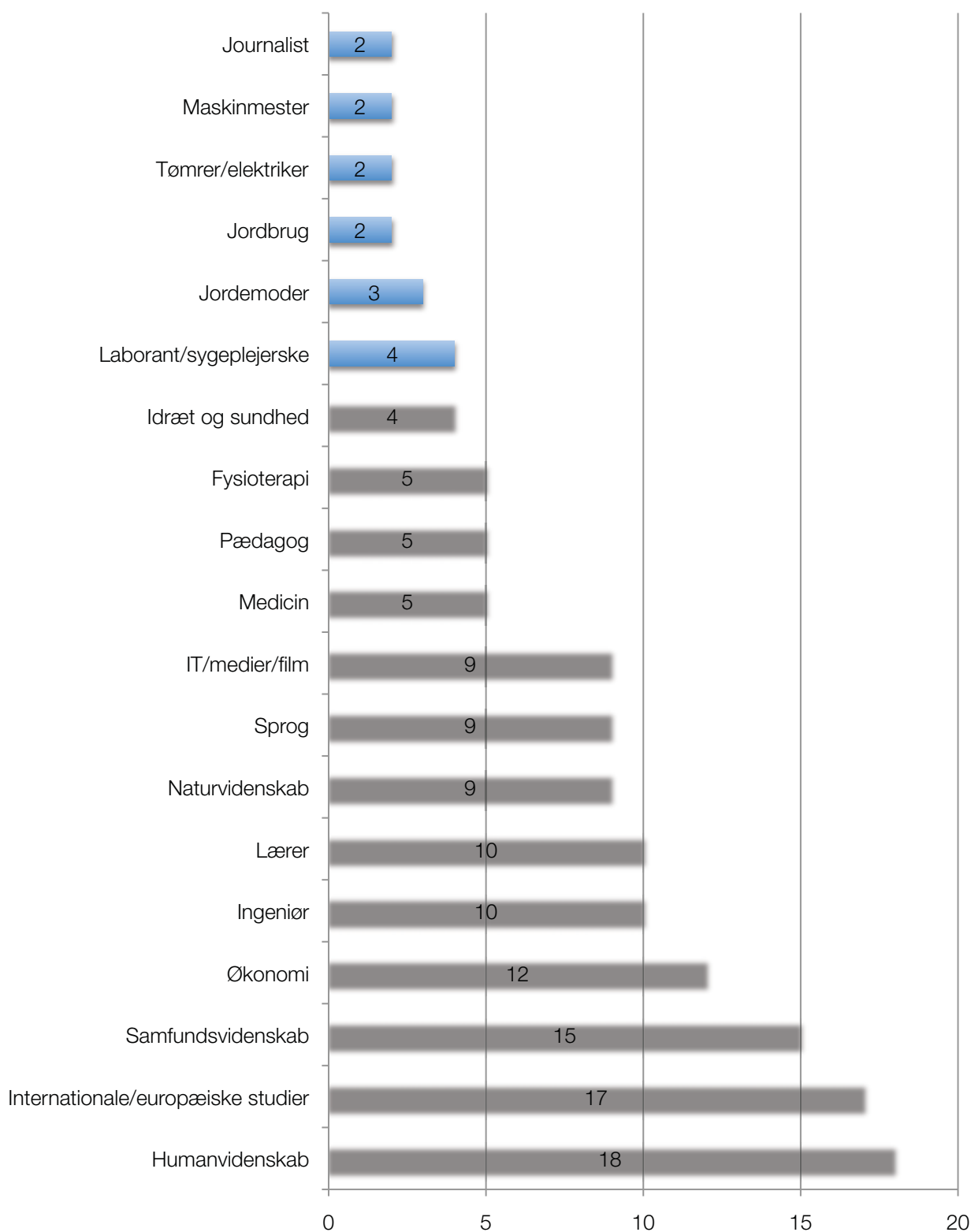
Når sammenligner de tidligere elevers alder med deres aktivitet i dag. Er der en klar overrepræsentation af studerende. Ca. 2/3 af deltagerne i spørgeskema undersøgelsen er studerende. Dette passer godt med at omkring halvdelen af deltagerne i spørgeskema undersøgelsen har gået på efterskole for mindre end 7 år siden og den anden halvdel for mere end 7 år siden.

Når man isoleret kigger på de studerende er ca. halvdelen i gang med en lang videregående uddannelse, 1/3 i gang med en mellem lang videngående uddannelse og resten en kortere videregående uddannelse eller også er de i gang med en elevuddannelse.

Samfundsvidenskab, internationale studier (fx europæriske studier eller international business) og humanistisk videnskab er uddannelserne som flest tidligere efterskoleelever er i gang med.

Tabel : 18

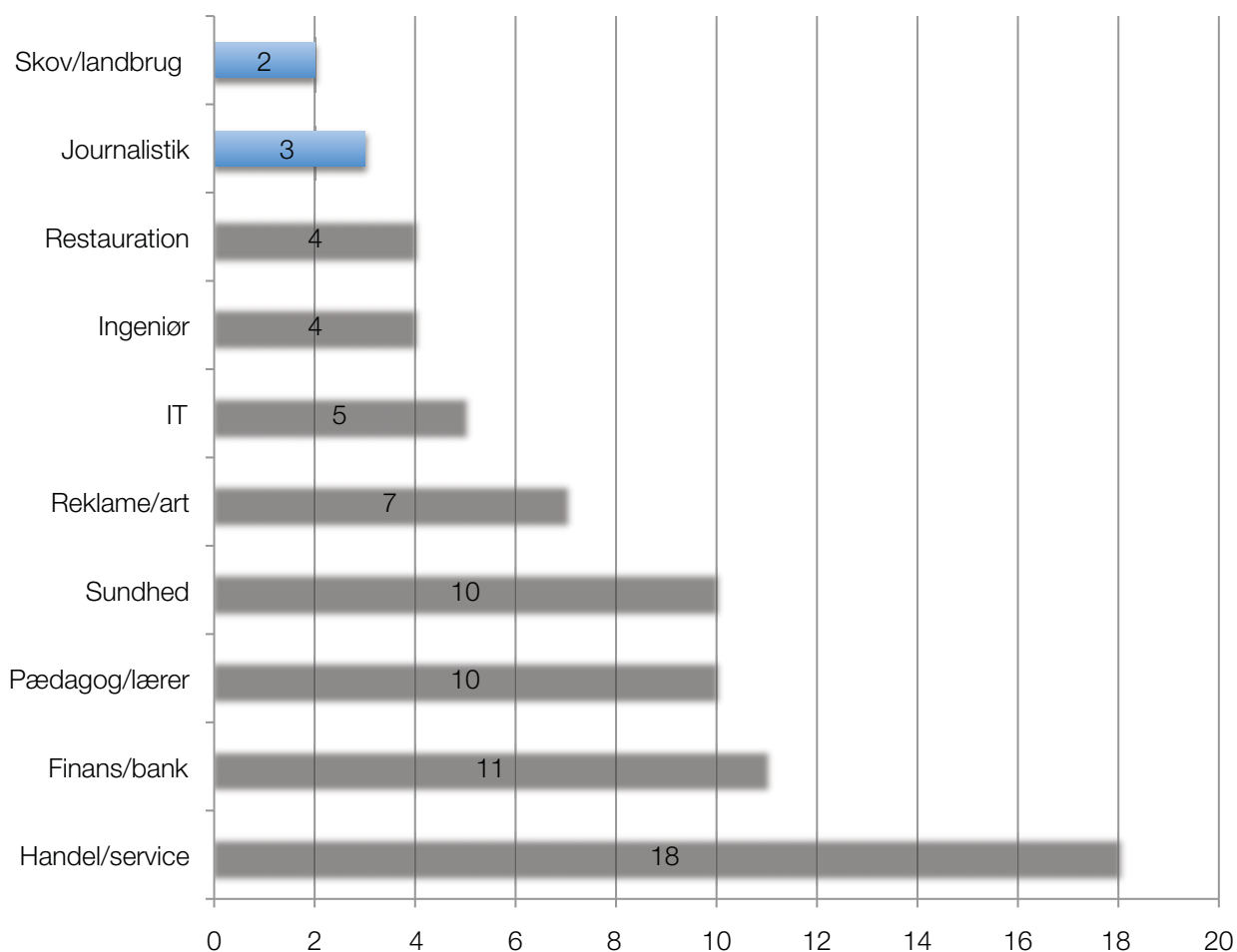
Hvad studerer du lige nu? (145 ud af 181)

Uddannelseskategorier hvor der er mindre end to studerende er ikke medtaget i denne tabel.

Blandt de tidligere efterskole elever som er i arbejde i dag er flest beskæftiget indenfor handel og service fagene. Dernæst finans/bank efterfuldt af pædagogerer og lærerer. Sundhedsgruppen indeholder primært de mellem lange uddannelser fx sygeplejerske, fysioterapi og jordemoder.

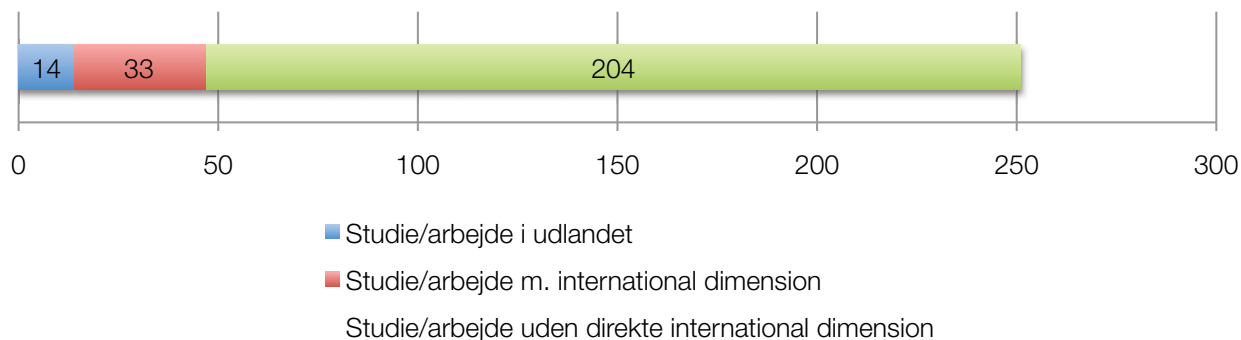
Tabel 19 :
Hvad arbejder du med i dag? (74 ud af 77)

Jobkategorier hvor der er mindre end to er ikke medtaget i denne tabel.

Lige nu arbejder eller studerer 14 tidligere efterskole elever i udlandet. Der er 33 tidligere elever som i deres arbejde eller studie har en klar international dimension.

Tabel 20 :
Studerer eller arbejder du, internationalt – lige nu.

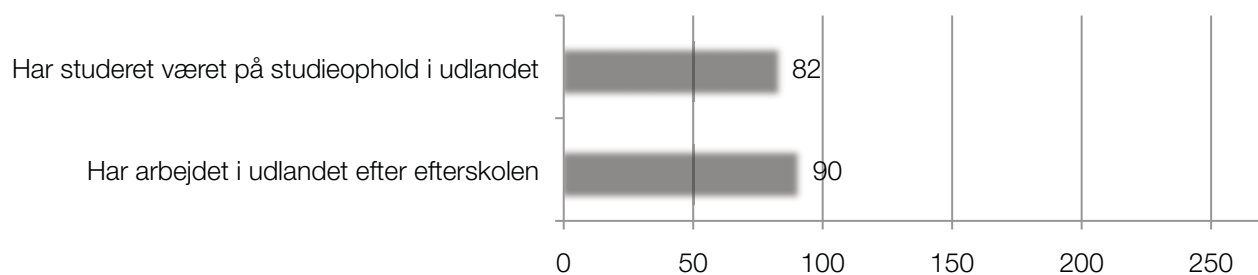

23 respondenter har enten ikke svaret eller det har ikke været muligt, at placere svaret indenfor en af de tre kategorier.

Omkring 1/3 af de tidligere efterskoler som har deltaget i dette spørgeskema har arbejdet i udlandet og eller været på studieophold i udlandet.

Landgennemsnittet for mobilitet (at være på studieophold i udlandet) var i 2008/2009 ca. 5%.

Tabel 21 :
Har du arbejdet eller studeret i udlandet efter efterskolen

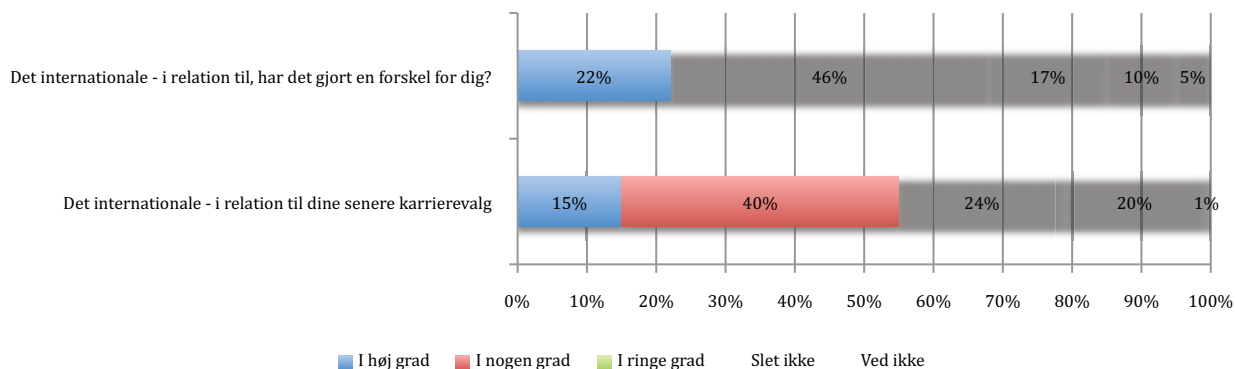

Antal studieophold i udlandet og eller arbejde i udlandet, ud af i alt 273 spørgeskema besvarelser.

Har den internationale dimension gjort en forskel for dig?

Tabel 22 :

Gør det en forskel på den lange bane?

2/3 af eleverne mener, at det internationale har gjort en forskel for dem på lange bane.

68% af eleverne vurderer, at efterskolens internationale profil har gjort en forskel for dem på den lange bane.

27% af eleverne vurderer, at efterskolens internationale profil i ringe grad eller slet ikke har haft betydning for dem.

5% af eleverne ved det ikke.

I relation til om det har gjort en forskel if. til elevens senere karrierevalg ligger svarene lidt lavere.

55% af eleverne vurderer, at det internationale i høj grad eller i nogen grad har gjort en forskel i relation til deres senere karrierevalg.

44% af eleverne vurderer, at det internationale i ringe grad eller slet ikke har gjort en forskel for dem if. deres senere karrierevalg.

Eleverne på kontrol efterskolen blev stillet det samme spørgsmål, men i en lidt anden kontekst. De blev spurgt om kontrol efterskolens profil i relation til om det havde gjort en forskel for dem. Her svarer 42% af eleverne, at efterskolens profil "i høj grad" har haft betydning for dem senere hen, 33% svarer "i nogen grad" og 25% "i ringe grad".

Den internationale dimension på min efterskole gjorde at jeg blev meget optaget af EU og derfor fortsatte i den retning og idag læser europæiske studier.

Jeg gik i den internationale projektklasse på skolen. Det har givet mig et rigtigt godt grundlag til projektarbejde i både gymnasiet og på mit nuværende studie.

Den megen fokus på netop at give os et internationalt perspektiv på mange ting, har helt sikkert påvirket mit liv siden hen. Jeg følte mig meget bedre rustet end mange af mine kammerater til gymnasiet. Det vækkede min interesse og viste mig en masse muligheder. Det har helt sikkert været med til at give mig lyst til at rejse til udlandet og arbejde efter gymnasiet samt til at tage på udveksling under mine studier.

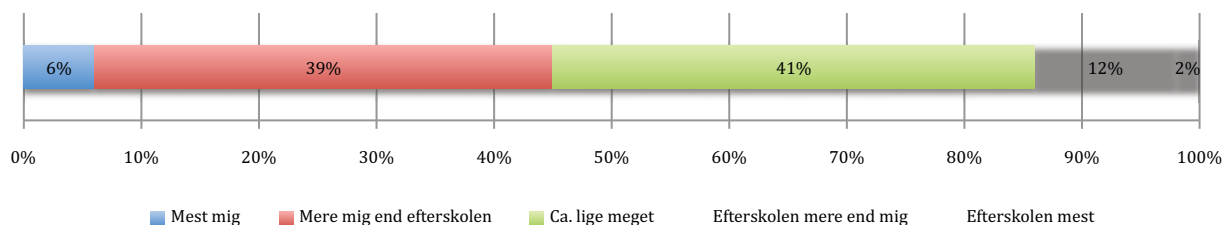
Det at udvide sin horisont. At forlade de trygge omgivelser i Danmark. Disse dimensioner har, i forhold til den internationale profil, gjort den største forskel for mig!

Graden af internationalitet på efterskolen har gjort at jeg senere, både i gymnasiet og efterfølgende har fået meget lyst til at rejse mere og det er nok først senere, at jeg for alvor har fået meget mere ud af at rejse i udlandet. Altså i takt med at jeg er blevet ældre. Men det startede helt sikkert i forbindelse med efterskoleopholdet.

Hvad har haft størst betydning?

Tabel 23 :

Hvad vurderer du har haft størst betydning for dine valg efter efterskolen?

Eleverne giver i interviewene klart udtryk for, at de har svært ved at vurdere hvad der kom først. "Interessen for det internationale hos den enkelte – og derfor valget af en efterskole som prioriterede det internationale" eller om interessen mest blev udviklet i tiden på efterskolen og i tiden efter efterskolen.

45% af eleverne vurderer, at det var mest dem selv eller mere dem selv end efterskolen.

80% af eleverne vurderer, at det er "ca. lige meget" eller "mest mig selv".

14% af eleverne vurderer, at det var mere efterskolen end mig selv eller mest efterskolen.

2% af eleverne vurderer, at det var mest efterskolen.

I interviewene fortæller de tidligere elever, at dette spørgsmål har været meget svært for dem, at svare på. De fleste vurderer alligevel, at de har haft lysten til det internationale element allerede inden efterskolen og at efterskolen for dem opfyldte et ønske om, at arbejde med det internationale. At møde det internationale, det globale, det der er anderledes.

Det er jo umuligt at sige om det er den internationale dimension eller blot den voldsomme udvikling man gennemgår i efterskoleåret der er udslagsgivende. Jeg tror da helt sikkert at jeg har haft nemmere ved at påtage mig opgaver med en international profil, da jeg har oplevet noget der kan sammenlignes på efterskolen.

Jeg ved ikke hvor meget efterskolens internationale profil har påvirket mig. Det er mange år siden, men jeg kan huske, at jeg primært valgte den pga muligheden for at lære sprog som spansk og fransk. Dette er noget jeg senere byggede videre på, og gav mig stor interesse for at rejse i fx. den spansktalende verden.

Min interesse for international relationer lå fast før min tid på Skals Efterskole, men der ingen tvivl om, at opholdet har hjulpet mig med at fastlægge rammerne for min nuværende internationale (uddannelses- og arbejdsmæssige) profil.

Efterskolen har måske åbnet mere op for min lyst til at tage ud, men jeg synes generelt, at det først er mine rejser senere hen og mit udvekslingsophold på universitetet der har gjort den største forskel for mig.

Kapitel 4 – Diskussion

Valg af efterskole

Tidligere undersøgelser har vist, at elevernes valg af efterskole primært blev foretaget ud fra nogle få kriterier. Det som havde størst betydning for valg af efterskole var førstehåndsindtrykket, at kunne lide efterskolen ved besøg; om de havde fået den anbefalet; og om den havde fag som de interesserede sig for.

Resultaterne fra dette projekt fortæller, at der igennem en årrække for en gruppe efterskoler – efterskoler som har profileret sig på fx det internationale er nogle andre mønstre for valg af efterskole som er anderledes end tidligere. Det er overvejende et aktivt tilvalg af netop den efterskole. Det er nyt, at den ”mundtlige overlevering” at blive den anbefalet ikke længere har så stor betydning.

Resultatet af undersøgelsen og interviewene er ikke overraskende. Valg af efterskole er et aktivt tilvalg af netop den efterskole og beror ikke i samme høje grad som tidligere på om der er plads og om man kender nogen som har gået der. 85% af eleverne angiver, at efterskolens profil ”i høj grad” eller ”i nogen grad” har relation til deres valg af efterskole.

Det er også klart, at kategorierne ”efterskolen havde fag jeg gerne ville have” og ”efterskolen byggede på en bestemt holdning” skal ligge højt når eleverne samtidig fortæller, at efterskolens profil har stor betydning for deres valg af netop den efterskole.

Det er heller ikke overraskende, at kategorien ”kendte nogle, der havde gået der” ligger lavt. Når det er profilen som trækker eleven til efterskolen – så kan det kun i mindre grad skyldes, at man også har kendt eller kender nogle som har gået der.

Det er tydeligt, at valget af efterskole sker efter et andet mønster når det handler om profil efterskoler end tidligere. Førstehåndsindtrykket har stadigvæk overordentlig stor betydning, men fag tilbud og holdning har meget større betydning end at kende en som har gået der.

Udbyttet af den internationale dimension

Det har ikke været dette projekts mål, at evaluere den konkrete indsats på de enkelte efterskoler. Det har været målet, at undersøge om eleven i tilbageblik vurderer, at han/hun har haft udbytte af arbejdet med den internationale dimension.

Det kommer meget klart frem i interviewene, at fokus på sprog og forberede sprogkundskaber har været en af de ting som har gjort en forskel. Flere elever fortæller, at gode sprogkundskaber har givet dem mod og selvtillid til at kaste sig ud i nye projekter.

Eleverne giver udtryk for, at har fået en bedre forståelse for andre kulturer og er blevet bedre til at samarbejde og ikke mindst samarbejde med andre som ikke ligner dem selv. De har i nogen grad fået en bedre forståelse af hvad det vil sige at være dansk.

Eleverne giver meget klart udtryk for, at de er blevet "klædt på" til at møde en globaliseret verden. 90% af eleverne tilkendegiver at de enten "i høj grad" eller "i nogen grad" er blevet klædt på til dette.

Dette passer meget fint med elevernes vurdering af, i hvilken grad arbejdet med det internationale har givet dem handlekompetencer, personlig udvikling og international viden. Tæt på 90% af eleverne svarer på alle tre områder, at de "i høj grad" eller "i nogen grad" har fået/udviklet internationale kompetencer i gennem arbejdet med den internationale dimension i efterskolen.

Hvad var det, der virkede?

Det der virkede var dels rejserne, herunder udvekslingsrejserne og dels at have besøg af gæster udefra på efterskolen.

Det der virkede bedst var – "at komme ud af huset samt at få andre ind i huset".

Udvekslingen får sine helt egne ord med på vejen i interviewene. Der er blandt de tidligere elever ingen tvivl om, at udvekslingen har gjort en kæmpe forskel. Det at være på besøg i andet land - en anden skole og skoleform, at bo privat – i en anden kultur, med en anden religion og ikke mindst, at skulle tale fremmedsprog. Mange fortæller, at de for første gang oplevede, at de faktisk var helt gode til at tale engelsk – ikke mindst sammenlignet med dem de besøgte – men også, at de kunne meget mere end de egentlig selv gik og regnede med. At være vært for en ung fra et andet land nævnes også af mange som en betydelig aktivitet.

Eleverne peger på den store betydning af det personlige autentiske møde mellem ung og ung.

De lokale internationale projekter huskes, men tillægges ikke stor betydning i relation til at opbygge internationale kompetencer. Ligeledes forholder det sig med virtuelle kontakter og projekter. En tidligere elev fortæller: "Det er da meget godt alt sammen (IT), men det er ligesom ikke det samme som, at være der i virkeligheden – det er det virkelige møde – der gør en forskel".

Blev eleverne internationalt orienteret – i særlig grad?

Ikke dem alle sammen – men ca. 1/3 af eleverne har efter efterskolen valgt arbejde, studie og aktiviteter med en international karakter.

Næsten 1/2 af eleverne fra undersøgelsen har siden deres efterskoleophold været på en længerevarende rejse eller haft internationale fag eller moduler i deres uddannelse.

Hver tredje tidligere efterskoleelev har haft studieophold i udlandet. Det er ca. 10 gange højere end landsgennemsnittet på de videregående uddannelser.

Samtidig mener 2/3 af de tidligere elever, at den internationale dimension har gjort en forskel for dem. Lidt færre lidt over 1/2 delen mener, at det internationale arbejde ”i høj grad” eller ”i nogen grad” har haft betydning for dem i deres karrierevalg efter efterskolen.

Har den internationale dimension gjort en forskel?

Ja, det internationale arbejde på de undersøgte efterskoler har gjort en forskel for rigtig mange af unge.

Det internationale arbejde har for vores unge været en øjenåbner til verden uden for efterskolen, verden uden for Danmark. Det internationale arbejde har givet vores unge kulturindsigt og forståelse af det der er anderledes og ikke mindst sat dem i stand til at sætte ord på det at være dansk. Det internationale arbejde har givet vores unge internationale kompetencer stærke sprogkundskaber og modet til at turde være verdensborger.

Anvendt litteratur

Andersen, Dines (2005): 4 år efter grundskolen, **19-årige om valg og veje i ungdomsuddannelserne**. AKF forlaget.

Andersen, Annemarie Møller m.fl (2001): **Forventninger og færdigheder – danske unge i en international sammenligning**. AKF, DPU og SFI-survey.

Balle, Thorstein og Nielsen, Sophus Bang (1982): **Forløbsundersøgelse af unge på efterskole. 1-5**. De Frie Ungdoms- og efterskoler.

Cirius (2009): **Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2007/08**.

Danmarks Evalueringsinstitut, PLS Rambøll (2003): **Evaluering af den internationale dimension i folkeskolen**.

Danmarks Statistik (1999): **Efterskolen hvad fører den til?**

Madsen, Ulla Ambrosius (1994): **Hverdagsliv og læring i efterskolen**. Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoleforlag.

Madsen, Ulla Ambrosius (2003): **Efterskolens betydning – et studie af efterskolens dannelsesprojekt tidens unge**. Efterskoleforeningens forlag.

Bilag

En international profil - gør det en forskel på den lange bane?

Dette spørgeskema er en del af et projekt om den internationale dimension i efterskolen.

Projektet har tre primære mål:

- 1) At undersøge om de unge, som har gået på en efterskole med en international profil, i dag, er internationalt orienterede i særlig grad - i dag.
- 2) At undersøge de unges udbytte af arbejdet med den internationale dimension.
- 3) At undersøge betydningen af efterskolens værdier, holdninger og profil på den lange bane.

Projektet har deltagelse af fire efterskoler: Eisbjerghus Efterskole, Haarby Efterskole, Rejsby Europæiske Efterskole og Skals Efterskole. Disse efterskoler har i en lang årrække arbejdet målrettet med den internationale dimension. De er ikke internationale efterskoler, men har alle igennem mange år haft en klar international profil.

Dataindsamlingen til projektet foregår dels igennem en spørgeskemaundersøgelse med deltagelse af ca. 600 tidligere efterskoleelever. Dels igennem interviews med ca. 20 tidligere efterskoleelever. Ingen data og navne vil blive videregivet uden forudgående aftale.

Projektet er offentligt og vil blive dokumenteret i en e-bog og formidlet dels via foredrag og kurser.

Projektet er finansieret af Efterskoleforeningen.

Projektansvarlig:
Joakim Philipsen
Nederhedevej 15
8832 Skals
joakim.philipsen@mail.dk

Hvilken efterskole gik du på? (1/22)

- Rejsby Europæiske Efterskole
- Haarby Efterskole
- Eisbjerghus Efterskole
- Skals Efterskole

Hvilket år gik du på efterskole? (2/22)

(hvis du gik på efterskole i både 9. kl. og 10. kl. så marker det første år).

- 1998/1999
- 1999/2000
- 2000/2001
- 2001/2002
- 2002/2003
- 2003/2004
- 2004/2005

Gik du i 9. kl. eller 10.kl.? (3/22)

(hvis du gik i 9. kl. og i 10. kl., så marker begge).

- 9. klasse
- 10. klasse

Dit køn? (4/22)

- Kvinde
- Mand

I tilbageblik. Det bedste ved at gå på efterskole? (5/22)
Du kan vælge flere svar eller skrive i kommentarfeltet.

- Skolen havde en holdning
- De anderledes uger
- De boglige fag
- Man boede på skolen
- Man fik nye kammerater
- Valgfagene
- Undervisningen
- Kammeratskabet
- Fritiden
- Lærerne
- Man delte værelse med andre
- Lektierne

Kommentar

I tilbageblik. Det værste ved at gå på efterskole? (6/22)
Du kan vælge flere svar eller skrive i kommentarfeltet.

- Lærerne
- Man delte værelse med andre
- Kammeratskabet
- Man havde ikke nok fritid
- Man havde ikke sit eget værelse
- Undervisningen
- Man skulle undvære kammeraterne hjemme
- De anderledes uger
- At skolen havde en holdning
- Lektierne
- Man boede på skolen

Kommentar

I tilbageblik. Hvorfor - netop den efterskole? (7/22)

Du kan vælge flere svar, eller skrive i kommentarfeltet.

- Den byggede på en bestemt holdning
- Der var ikke andre muligheder
- Kendte nogle, der havde gået der
- Ville ikke så langt væk hjemmefra
- Kunne godt lide stedet ved besøg
- Den havde nogle fag jeg gerne ville have
- Ville langt væk hjemmefra
- Den havde gode lokaler, bygninger ...

Kommentar

I tilbageblik. Hvad lærte du - da du gik på efterskole? (8/22)

Du kan vælge flere svar, eller skrive i kommentarfeltet.

- At turde sige sin mening
- Dygtig til de kreative fag
- Dygtig til boglige fag
- At få venner
- At klare sig uden forældre
- At have en holdning til tilværelsen

Kommentar

Du har gået på en efterskole hvor den internationale dimension var en del af efterskolens profil. Vurdér betydningen af efterskolens profil - i relation til dit valg af efterskole. (9/22)
I hvilken grad havde efterskolens profil betydning for dit valg?

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Udvekslingsrejserne er noget specielt. Vurdér dit udbytte af udvekslingsrejsen - i dag. (10/22)
Når du tænker tilbage på udvekslingsrejsen. I hvilken grad har den så givet dig kompetencer, kundskaber og erfaringer, som du har kunnet bruge i dit voksne liv, i din uddannelse, i dit arbejde?

Var du ikke på udveksling marker da feltet: Var ikke på udveksling.

- I høj grad
- I nogen grad
- I mindre grad
- Slet ikke
- Ved ikke
- Var ikke på udveksling

I hvilken grad vurderer du, at dit efterskole ophold har "klædt dig på" til at møde en globaliseret verden? (11/21)

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Hvad fik du ud af, at gå på en efterskole som prioriterede den internationale dimension?
(12/21)

Vurdér aktiviteterne på nedenstående skala, skriv 1 = I høj grad, 2 = I nogen grad etc..

1. I høj grad
2. I nogen grad
3. I ringe grad
4. Slet ikke
5. Ved ikke

- Jeg blev pga. det internationale bedre til at samarbejde med andre, som ikke ligner mig
- Jeg fik en bedre forståelse for andre kulturer
- Jeg fik nye kammerater/venner i andre lande
- Jeg blev bedre til sprog
- Jeg syntes ikke, at vi havde internationale aktiviteter
- Jeg synes, de internationale aktiviteter var spændende
- Jeg fik en bedre forståelse af hvad det vil sige at være dansk

Kommentar

Har du efter dit efterskoleophold deltaget i internationale og/eller interkulturelle aktiviteter eller tiltag? (13/21)

Sæt gerne flere markeringer.

- Frivilligt NGO-arbejde (fx. Ungdommens Røde Kors, Amnesty, Mellempfolkeligt Samvirke etc.)
- Været på en længerevarende rejse
- U-landsfrivillig
- Andet internationalt (tilføj evt. aktivitet i kommentarfelt)
- Arbejdet i udlandet
- Studieophold i udlandet
- Internationale fag og moduler på uddannelse
- Arbejdet med udlændinge eller flygtninge

Kommentar

Hvad laver du i dag? (14/21)

Studerer (notér venligst hvor og hvad i kommentar felt)

Arbejder (notér venligst hvor og hvad i kommentar felt)

Andet (notér venligst hvor og hvad i kommentar felt)

Kommentar

Hvad virkede bedst, for dig - i relation til at opnå internationale kompetencer? (15/21)

Kompetence definition:

Evnen til hensigtsmæssigt at udnytte færdigheder, viden, erfaringer og oplevelser.

Det er ikke sikkert, du har mødt alle organisationsformer, du svarer på de former, du har mødt.

Vurder aktiviteterne efter følgende skala: 1=meget godt, 2=godt, 3=OK, 4=mindre godt, 5=ikke godt.

- Klasse undervisning
- At bo privat hos en ung i et andet land (fx udveksling)
- Penneven (at skrive breve til en ung fra et andet land)
- At rejser til andre lande
- Udenlandske gæstelærere og gæster
- Projektarbejde
- At være vært for en ung fra et andet land (fx udveksling)
- IT (email, chat, sms etc.)

Kommentar

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension under dit efterskole ophold givet dig større viden om internationale forhold? (16/21)

Fx. større kendskab til,

- mennesker, som kommer fra andre lande
- hvordan børn og unge i andre lande går i skole
- hvordan mennesker i andre dele af verden lever
- stater, internationale organisationer og lign.

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension under dit efterskole ophold styrket dine internationale handlekompetencer? (17/21)

Fx.

- bedre til at tale og/eller skrive med mennesker, som ikke taler dansk
- bedre til at samarbejde med andre, som ikke ligner dig
- bedre til IT
- fået lyst til at rejse i et andet land
- lettere ved at klare dig i udlandet

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension under dit efterskole ophold haft indflydelse på dig, på det personlige plan? (18/21)

Fx.

- større forståelse overfor mennesker, som kommer fra andre lande
- mere tolerant og bedre til at acceptere folk fra andre dele af verden
- mere selvtillid
- større forståelse for betydningen af at mennesker arbejder sammen på tværs af grænser

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Efterskolens profil - i relation til dine senere karrierevalg. (19/21)

Hvordan vurderer du efterskolens profil - i relation til dit valg af studie, dit valg af arbejde og andre aktiviteter?

I hvilken grad har det haft betydning for dine valg?

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Efterskolens internationale profil - i relation til, hvorvidt det har gjort en forskel for dig? (20/21)

I hvilken grad vurderer du, den internationale dimension på din efterskole. Har det gjort en forskel for dig i dit studie, arbejde eller liv?

Er der en ting, som i særlig grad har gjort en forskel, må du meget gerne noterer dette i kommentarfeltet.

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Kommentar

Efterskolens profil, værdier og holdninger holdt op imod dine egne værdier og holdninger. (18/18)

Når du tænker tilbage. Hvor meget tror du så, du er blevet påvirket af efterskolens værdier, holdninger og profil og hvor meget tror du er, den du er og var?

- Efterskolen mest
- Efterskolen mere end mig
- Ca. lige meget
- Mere mig end efterskolen
- Mest mig

En international profil - gør det en forskel på den lange bane?

Dette spørgeskema er en del af et projekt om den internationale dimension i efterskolen.

Projektet havde tre primære mål:

- 1) At undersøge om de unge, som har gået på en efterskole med en international profil, i dag, er internationalt orienterede i særlig grad - i dag.
- 2) At undersøge de unges udbytte af arbejdet med den internationale dimension.
- 3) At undersøge betydningen af efterskolens værdier, holdninger og profil på den lange bane.

Dataindsamlingen til projektet har foregået dels igennem en spørgeskemaundersøgelse med deltagelse af ca. 600 tidligere efterskoleelever. Dels igennem interviews med ca. 20 tidligere efterskoleelever. Ingen data og navne vil blive videregivet uden forudgående aftale.

Projektet er offentligt og vil blive dokumenteret i en e-bog og formidlet dels via foredrag og kurser. Projektet er finansieret af Efterskoleforeningen.

Projektansvarlig:
Joakim Philipsen
Nederhedevej 15
8832 Skals
joakim.philipsen@mail.dk

Kære tidl. HCI elev

Jeg har brug for din hjælp i ca. 10 min.

Du har gået på en efterskole, hvor det internationale var del, men ikke en del af profilen – jeres fokus var bl.a. på idræt. Det er vigtigt for undersøgelsen også at have data fra efterskoler som ikke fokuserede på det internationale – som fx HCI.

Det er vigtigt, at du svarer så præcist og ærligt som muligt.

Du har to muligheder for at besvare spørgeskemaet.

1. Du kan udfylde det vedlagte spørgeskema og returnere det.
2. Du kan åbne dette web-link og udfylde det online.
<http://www.askpeople.dk/?i3=HCI>

På forhånd, mange tak
Joakim Philipsen

Hvilken efterskole gik du på? (1/18)

- Rejsby Europæiske Efterskole
- Haarby Efterskole
- Eisbjerghus Efterskole
- Skals Efterskole
- Himmerlands Centrets Idrætsefterskole

Hvilket år gik du på efterskole? (2/18)

(hvis du gik på efterskole i både 9. kl. og 10. kl. så marker det første år).

- 1998/1999
- 1999/2000
- 2000/2001
- 2001/2002
- 2002/2003

Gik du i 9. kl. eller 10.kl.? (3/18)

(hvis du gik i 9. kl. og i 10. kl., så marker begge).

- 9. klasse
- 10. klasse

Dit køn? (4/18)

- Kvinde
- Mand

I tilbageblik. Det bedste ved at gå på efterskole? (5/18)
Du kan vælge flere svar eller skrive i kommentarfeltet.

- Skolen havde en holdning
- De anderledes uger
- De boglige fag
- Man boede på skolen
- Man fik nye kammerater
- Valgfagene
- Undervisningen
- Kammeratskabet
- Fritiden
- Lærerne
- Man delte værelse med andre
- Lektierne

Kommentar

I tilbageblik. Det værste ved at gå på efterskole? (6/18)
Du kan vælge flere svar eller skrive i kommentarfeltet.

- Lærerne
- Man delte værelse med andre
- Kammeratskabet
- Man havde ikke nok fritid
- Man havde ikke sit eget værelse
- Undervisningen
- Man skulle undvære kammeraterne hjemme
- De anderledes uger
- At skolen havde en holdning
- Lektierne
- Man boede på skolen

Kommentar

I tilbageblik. Hvorfor - netop den efterskole? (7/18)
Du kan vælge flere svar, eller skrive i kommentarfeltet.

- Den byggede på en bestemt holdning
- Der var ikke andre muligheder
- Kendte nogle, der havde gået der
- Ville ikke så langt væk hjemmefra
- Kunne godt lide stedet ved besøg
- Den havde nogle fag jeg gerne ville have
- Ville langt væk hjemmefra
- Den havde gode lokaler, bygninger ...

Kommentar

I tilbageblik. Hvad lærte du - da du gik på efterskole? (8/18)
Du kan vælge flere svar, eller skrive i kommentarfeltet.

- At turde sige sin mening
- Dygtig til de kreative fag
- Dygtig til boglige fag
- At få venner
- At klare sig uden forældre
- At have en holdning til tilværelsen

Kommentar

Du har gået på en efterskole hvor idræt var en betydelig del af efterskolens profil. Vurdér betydningen af efterskolens profil - i relation til dit valg af efterskole. (9/18)

I hvilken grad havde efterskolens profil betydning for dit valg?

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Den internationale dimension er tilstede i efterskolerne i forskellig grad. I hvilken grad vurderer du, at dit efterskole ophold har "klædt dig på" til at møde en globaliseret verden? (10/18)

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Når du tænker tilbage på dit efterskoleophold og den internationale dimension, hvordan vurderer du nedenstående udsagn i forhold til dit efterskole ophold? (11/18)

Vurdér aktiviteterne på nedenstående skala, skriv 1 = I høj grad, 2 = I nogen grad etc..

1. I høj grad
2. I nogen grad
3. I ringe grad
4. Slet ikke
5. Ved ikke

- Jeg blev pga. det internationale bedre til at samarbejde med andre, som ikke ligner mig
- Jeg fik en bedre forståelse for andre kulturer
- Jeg fik nye kammerater/venner i andre lande
- Jeg blev bedre til sprog
- Jeg syntes ikke, at vi havde internationale aktiviteter
- Jeg synes, de internationale aktiviteter var spændende
- Jeg fik en bedre forståelse af hvad det vil sige at være dansk

Kommentar

Har du efter dit efterskoleophold deltaget i internationale og/eller interkulturelle aktiviteter eller tiltag? (12/18)

Sæt gerne flere markeringer.

- Frivilligt NGO-arbejde (fx. Ungdommens Røde Kors, Amnesty, Mellempolkeligt Samvirke etc.)
- Været på en længerevarende rejse
- U-landsfrivillig
- Andet internationalt (tilføj evt. aktivitet i kommentarfelt)
- Arbejdet i udlandet
- Studieophold i udlandet
- Internationale fag og moduler på uddannelse
- Arbejdet med udlændinge eller flygtninge

Kommentar

Hvad laver du i dag? (13/18)

Studerer (notér venligst hvor og hvad i kommentar felt)

Arbejder (notér venligst hvor og hvad i kommentar felt)

Andet (notér venligst hvor og hvad i kommentar felt)

Kommentar

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension under dit efterskole ophold givet dig større viden om internationale forhold? (14/18)

Fx. større kendskab til,

- mennesker, som kommer fra andre lande
- hvordan børn og unge i andre lande går i skole
- hvordan mennesker i andre dele af verden lever
- stater, internationale organisationer og lign.

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension under dit efterskole ophold styrket dine internationale handlekompetencer? (15/18)

Fx.

- bedre til at tale og/eller skrive med mennesker, som ikke taler dansk
- bedre til at samarbejde med andre, som ikke ligner dig
- bedre til IT
- fået lyst til at rejse i et andet land
- lettere ved at klare dig i udlandet

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

I hvilken grad har arbejdet med den internationale dimension under dit efterskole ophold haft indflydelse på dig, på det personlige plan? (16/18)

Fx.

- større forståelse overfor mennesker, som kommer fra andre lande
- mere tolerant og bedre til at acceptere folk fra andre dele af verden
- mere selvtillid
- større forståelse for betydningen af at mennesker arbejder sammen på tværs af grænser

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Efterskolens profil - i relation til dine senere karrierevalg. (17/18)

Hvordan vurderer du efterskolens profil (idræt m.m.) - i relation til dit valg af studie, dit valg af arbejde og andre aktiviteter?

I hvilken grad har det haft betydning for dine valg?

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Efterskolens profil, værdier og holdninger holdt op imod dine egne værdier og holdninger. (18/18)

Når du tænker tilbage. Hvor meget tror du så, du er blevet påvirket af efterskolens værdier, holdninger og profil og hvor meget tror du er, den du er og var?

- Efterskolen mest
- Efterskolen mere end mig
- Ca. lige meget
- Mere mig end efterskolen
- Mest mig